

HRVATSKI glasnik

Godina XIX, broj 22

28. svibnja 2009.

cijena 100 Ft

Foto: László Tóth

„Raskošno cvjetaju moje ruže”, nova premijera Hrvatskog kazališta u Pečuhu, s Katarinom Baban i Stipanom Đurićem

Komentar

Kako bi trebalo shvatiti regije?

Svima nam je poznato da Hrvati u Mađarskoj žive raštrkano već stoljećima, po regijama kao na otočićima, okruženi tradicijom, kulturom, jezikom većinskog naroda, ali unatoč tomu uspjeli su (neki bolje, neki manje) sačuvati svoju nacionalnu samosvojnost. Tijek asimilacije pogađa svaku regiju (najviše one manje), pa u stranom okruženju za očuvanje samosvojnosti treba ulagati znatan trud. Borbu protiv odnarođivanja, asimilacije još više otežavaju upravo udaljenosti između pojedinih regija u kojima živi naša manjina sa svojim specifičnim brigama, problemima, političko-administrativnim mehanizmima, no unatoč razlikama povezuju ih ista nastojanja, želja za opstankom, za očuvanjem jezika i kulture.

Bez obzira na podijeljenost na regije, država jednu manjinu smatra jednom cjelinom, koja okuplja žitelje istoga jezika s istim interesima. Upravo se tako gradi manjinski sustav koji od mjesnih organizacija, preko regionalnih gradi se do državne.

Zadatak krovnih organizacija jest zajednički istup u ime svih Hrvata koji žive u Mađarskoj iako su njihovi članovi delegirani iz raznih regija, naime ima niz pitanja i problema koji se na regionalnoj razini ne mogu rješavati. Upravo zbog toga me začuđuje kada na skupštini Hrvatske državne samouprave kod rasprave oko Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa neki se htjedoše izvući iz glasovanja, jer to se ne tiče njihove regije.

Zar skupštinaru treba objasniti što je zadatak državne organizacije? Zar nakon gotovo tri godine provedene u mandatu nije shvatio manjinski sustav, da smo svi unutar te zajednice upućeni jedni na druge? Mislim da našu raštrkanost treba iskoristiti u dobre svrhe, a ne da nas dijeli i uzrokuje jaču asimilaciju. Što je pozitivno u raštrkanosti? Upravo raznolikost naše nošnje, plesa, običaja, jezika, što nam uvijek daje nove mogućnosti upoznavanja. Posjećivanje druge regije gdje je isti narod, tek s pomalo drukčijim tradicijama jača samobitnosti svakog pripadnika.

Razmotrimo dalje. Postavljam pitanje, zar naše dvojezične gimnazije ne pohađaju iz svih regija, zar naš list ne čitaju u svakoj regiji, zar u Zavičaju ne ljetuju iz svake regije, zar u santovačkoj školi nije svakoj djeci ponuđeno sudjelovanje u Maloj ljetnoj školi, zar Croatiada nije za svaku regiju, zar Muzej sakralne umjetnosti u Prisiki nije otvoren za svakoga? Zašto ne bi mogao Hrvatski klub Augusta Šenoa biti koristan za sve hrvatske regije u Mađarskoj bez obzira što je u Pečuhu? To je samo stvar planiranja programa i proširenja njegove djelatnosti u koje će se moći uključiti bilo koji pripadnici iz pojedinih regija.

Upravo sada, za vrijeme regresije mi manjine morat ćemo pronaći unutar zajednice dogovor u korist budućnosti zajednice. Vrijeme je da ispred svojih interesa, odnosno interesa samo svoje regije stavimo interes cijele zajednice, a neka to djeluje i obrnuto. Ako u nekoj regiji postoji takav problem koji iziskuje pomoć cijele zajednice, neka mu to pruži jer ona je važna sastavnica cijele zajednice. Sve se to može postići jedino tako ako se svaki skupštinar dobro upozna s položajem svih regija, koje su njezine prednosti, nedostaci ili mogućnosti za daljnji razvoj, čime mogu jedna drugu dopuniti, i tako će svaku regiju shvatiti važnom, koja se potpuno uklapa u zajednicu, odnosno u zajedničku viziju Hrvata u Mađarskoj.

Bernadeta Blažetin

Očito je kako su Hrvati raštrkani i kako je teško okupiti ih oko zajedničkih ciljeva i programa. Pokazuje to i onih nekoliko državnih manifestacija koje se godišnje održavaju, u prvom redu onih koje je potaknulo i koje financira najviše političko tijelo Hrvata u Mađarskoj, HDS. Prošli tjedan s novi-

narskog gledišta za mene je bio posebno zanimljiv. Već gotovo tri godine nije se govorilo u našoj zajednici o manjinskim izborima i o listama. Bila sam na tri sastanka, sjednice u dva dana i bila svjedokom kako se počinju spominjati nastupajući izbori i izborne kampanje, te pripreme koje treba početi u tome smjeru. Počinje se pokazivati zainteresiranost i za članstvo u Savezu Hrvata kao civilnoj udruzi za koju se pretpostavlja kako će ponovno odigrati važnu ulogu na predstojećim izborima pri izboru zastupnika za buduću Skupštinu HDS-a. Ali može se lako dogoditi i to da mnogobrojne jače i utjecajnije regionalne civilne udruge idu na manjinske izbore potpuno samostalno, te poslije pri izboru Skupštine HDS-a ulaze u koalicije jedne s drugima. Izbori, ma kako, bar u manjinskoj sferi nedorečeni (način izbora zastupnika manjinskih samouprava, tajni birački popisi...), ipak su svojevrsan način vježbanja demokracije. Demokracija pri donošenju odluka i pri izborima znači i većinu. Politika je vražja stvar. Tko jednom uđe u politiku, pa bila ona i manjinska, teško izlazi iz nje, pa i onda ako ništa nije radio četiri godine. Pitam se promatrajući izbore u većinskom društvu, znamo li koliki je postotak Hrvata u Mađarskoj izašao na izbore za hrvatske manjinske samouprave. I po kojim kriterijima bi to procijenio. Ovaj me je tjedan neobično obradovao. Jer unatoč izborima i sjednicama na

kojima su prihvaćeni obračuni i izvješća bez većih pitanja, nadu mi daju mladi ljudi koji su poslali niz napisa i fotografija zajedno sa svojim nastavnicima na adresu Hrvatskoga glasnika. Pišu o svojim izletima, programima... Sve ćemo to objaviti u ovom i nastupajućim tjednima. Svako pismo, ma koliko ono bilo dugo ili kratko, draga djeco i dragi mladi, neobično me raduje. Jer ono pokazuje da znate kako postojimo i kako se i u Mađarskoj piše i čita na hrvatskom jeziku.

Saborski zastupnik Ivan Bagarić (HDZ) 20. svibnja na 11. redovitom zasjedanju Sabora postavio je pitanje hrvatskom premijeru: „Gospodine predsjedniče, Hrvatska ima najljepše more, čiste vode, nezagadeno tlo. Hrvatska ima najvrjednije bogatstvo u svojim ljudima, ovima u Hrvatskoj, a i onima koji žive u svijetu. Hrvati u svijetu su prvorazredni interes Republike Hrvatske, bez obzira na njihovu generacijsku pripadnost i vrijeme iseljavanja, oblik pojavnosti, dakle bez obzira da li se radi o Hrvatima u BiH koji su poseban entitet ili hrvatskoj nacionalnoj manjini, ili onoj dalekoj dijaspori, bez obzira na njihovu gospodarsku moć, bez obzira jesu li ili nisu hrvatski državljani. Važno je da imaju osjećaj pripadnosti hrvatskom narodu. Hoće li Vlada Republike Hrvatske, gospodine predsjedniče, donijeti najavljenju strategiju i zakon kojim će se sustavno regulirati i unaprijediti međuodnos Hrvatske i Hrvata u svijetu, rekao bih u svjetlu novih okolnosti, dakle međuodnos kad je u pitanju i informiranost i gospodarska suradnja, kulturna, očuvanje nacionalnog identiteta itd.” Premijer Sanader obećao je da hoće.

Branka Pavić Blažetin

SANTOVO – Ljetna škola hrvatskoga jezika. U organizaciji Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma, od 15. do 20. lipnja u Santovu će se održati već tradicionalna Mala ljetna škola hrvatskoga jezika, koja će osim iz Santova okupiti i hrvatske učenike iz drugih županijskih naselja, od 4. do 8. razreda. Kako nas je obavijestio ravnatelj škole Joso Šibalin, poziv je upućen ustanovama diljem županije, a prijave se očekuju najkasnije do 31. svibnja. Sudionici se očekuju u ponedjeljak, 15. lipnja u 12 sati, nakon čega će se održati otvorenje cjelotjednog tabora. Tijekom tjedna sudionike očekuju prijepodneva zanimanja iz hrvatskoga jezika, književnosti, povijesti, narodopisa, folklor (narodni ples, pjesma i glazba) i mjestopisa te popodneva slobodna zanimanja: šport, narodni ples, kupanje, natjecanja u raznim vještinama i znanjima. Zanimanja će biti po skupinama, a na kraju će se prirediti i završni kulturni program. Malu ljetnu školu materijalno podupiru: Hrvatska državna samouprava, Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine, Skupština, Narodnosna zaklada i Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije.

Aktualno

Redovita skupština Hrvatske državne samouprave u Budimpešti

Na sjednici Skupštine Hrvatske državne samouprave održanoj 23. svibnja 2009. u Budimpešti, raspravljalo se o sedam točaka dnevnoga reda. Nazočilo joj je 29 skupština, desetero su opravdano izbivali. Prihvaćena su izvješća predsjednika, dopredsjednika o bilanci dviju ustanove, osnivački dokument Hrvatskoga kluba „Augusta Šenoa“, izglasovan je predugjam za „Zavičaj“, donesena je odluka o stipendiji za srednjoškolce, određen je dan i mjesto Državnoga hrvatskog dana, a na zatvorenoj sjednici raspravljalo se o prodaji i kupnji nekretnine u Ulici Nagymező.

Sjednica je započeta izvješćem Miše Heppa, predsjednika HDS-a, o radu organizacije i njezinih odbora između dviju sjednica Skupštine, te izvješća dopredsjednika. Predsjednik organizacije u roku narečenog razdoblja pribivao je na više od 40 priredaba, foruma, sastanaka, među njima najvažniji su događaji bili: sastanak u Premijerovu uredu s g. Gémesiem u svezi s financiranjem izgradnje đakčkog doma u Santovu; isto tamo o preuzimanju Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa; utemeljenje Saveza državnih manjinskih samouprava; produženje mandata g. Heppa u Kuratoriju Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine; osnovan je Forum za nacionalne manjine; održano je hodočašće u Koljnofu; sastavljeno je stručno mišljenje o procjeni nekretnine u Ulici Nagymező; dostavljena su mišljenja u svezi s nacrtom Zakona o popisu stanovništva.

Croaticinu bilancu za 2008. g. Skupština je jednoglasno prihvatila, što je predložio i predsjednik Odbora za financije Šandor Petković, inače Croaticin Nadzorni odbor također je to učinio. Na sjednici je bio nazočan i ravnatelj Čaba Horvath, koji je u skicama govorio o lanjskom djelovanju. Croatica je uspješno djelovala iako je bilo malo narudžaba knjiga (po zakonu, odsada udžbenici se mogu tiskati samo svake četvrte godine, jedino se radne bilježnice mogu tiskati svake godine). Jedan od najvažnijih Croaticinih djelatnosti jest Hrvatski glasnik. Lani je dobila znatnu potporu od države, ali je potpora za ovu godinu smanjena za 700-ak tisuća forinti mjesečno. Izdavačka kuća preuzela je izdavačko pravo 1. sveska „Hrvatski jezik za srednji stupanj“, a dobila je i rukopis 2. sveska. Glede izlaženja rječnika potpisani su drugi ugovori, čime bi se ubrzalo to izdavanje, koje se očekuje potkraj 2010. g.

Postavljeno je pitanje zbog čega je Croatica smanjila broj stranica tjednika. To je obrazloženo s manjom državnom potporom tjednika za ovu godinu.

Jednoglasno je prihvaćena i bilanca „Zavičaja“. Odmaralište u Vlačićima započelo je raditi s novoizabranim ravnateljem Tiborom Radićem. Prema izvješću predsjednika HDS-a, već je ostvareno 200 noćenja, a rezervirano je 60% popunjenosti. Uklonjeni su problemi oko krova i dozvole za septičku jamu, što je produženo do 1. listopada, no usput su se pojavili i drugi problemi. Ivica Kovačić, prokurator, izvijestio je skupština o djelovanju odmarališta u prošloj godini, kada su opadali prihodi iz smještaja, no porasli su prihodi restorana. Tvrtka je godinu

zatvorila s gubitkom, ali prema mišljenju stručnjaka, to bi se uspjelo nadoknaditi s 900 noćenja više i boljim marketinškim pristupom. Ravnatelj „Zavičaja“ obratio se molbom Skupštini da materijalno pomaže poduzeće radi povećanja kapaciteta i broja noćenja. Potrebno bi bilo ugraditi klimatizaciju, kupiti postelje uništene pri prokišnjavanju. Na prijedlog predsjednika HDS-a izglasovano je da iz ovogodišnje pričuve organizacija izdvoji predugjam od pet milijuna forinti radi rješavanja hitnih problema u odmaralištu.

Na prijedlog Odbora za kulturu i vjerska pitanja prihvaćeno je da se **Hrvatski državni dan** priredi 21. studenog u Barči, gdje će kulturni program nuditi Podravina. U svezi s tim Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, zatražio je da na pripremne sjednice budu pozvani i Savezovi predstavnici. Odbor za odgoj i obrazovanje razmotrio je način **stipendiranja hrvatskih srednjoškolaca**. Njegov predsjednik Gabor Györfvári dostavio je prijedlog uvjeta stipendiranja. Natjecatelj treba dobro znati hrvatski, biti uključen u hrvatske aktivnosti svoga mjesta ili škole, tražiti suglasnost mjesne manjinske samouprave, a uzimaju se u obzir i socijalni uvjeti. HDS određuje stipendiju u visini iste svote dodijeljene od mjesne hrvatske manjinske samouprave, (dakle 1+1) ali najviše godišnje 50 tisuća forinti (preuputit će se u dvije rate). Prijaviti se treba na prijavnici od nadnevka (datuma) objave natječaja do 2–3 mjeseca. Uvjeta stipendiranja Skupština je prihvatila. Odbor je predložio da se za škole raspiše Natječaj „najučenik“ u određenim disciplinama. Skupština je obvezala Odbor da to podrobnije izradi.

Oko prihvaćanja prijedloga **Osnivačkog dokumenta Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa**, čiju je zgradu pečuska Gradska samouprava darovala Hrvatskoj državnoj samoupravi, razvila se rasprava zbog financiranja i izbora njegova voditelja. Predsjednik HDS-a izvijestio je skupština da se od države iz fonda za preuzimanje institucija putem predanog natječaja očekuje 15 milijuna forinti potpore (o čemu se već raspravljalo), a ako se to ne ostvari, HDS će iz pričuve (što je već prije prihvaćeno) izdvojiti šest milijuna forinti. Osnivački je dokument s priloženim troškovima prihvaćen, za voditelja nove ustanove imenovat će se sadašnji voditelj do 31. prosinca 2010. g. **Izmjena osnivačkih dokumenata** HDS-ovih ustanova, prema zakonu CV. 2008. godine, jednoglasno je prihvaćena. Pod dnevnom točkom **razno** predsjednik Hrvatske manjinske samo-

uprave Zalske županije Ladislav Penzeš izvijestio je skupština da je osnovana Udruga hrvatskih manjinskih samouprava Zalske županije s financijskim sredstvima članova, i moli odobrenje potpore krovne organizacije. Istom se molbom obratio i Jozo Solga, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Šomoške županije. Nakon primitka službenih dokumenata HDS će materijalna sredstva doznati gestorskoj organizaciji udruge, za ovu godinu razmjerno od osnivanja. Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj zamolio je zastupnike da uplate svoje članarine u Savez, naime većinom i oni su prilikom izbora bili njihovi kandidati. Savez je od Odbora za ljudska prava dobio obavijest da će za ovu godinu dobiti 2,6 milijuna forinti potpore. Zbog toga malog iznosa dobro bi došla uplata članarine. Ujedno je zamolio da na većim priredbama Savez i HDS istupaju zajedno.

Stipan Balatinac zamolio je organizaciju da prilikom najvećih državnih natjecanja Croatiade više pozornosti posvete nagrađivanju učenika, barem one malobrojne djece koja doista zavreduju da se nagrade ljetovanjem na Pagu. Za ravnatelja Croatice postavljeno je pitanje koliko stoji tiskanje novina, ne bi li se moglo nešto uštedjeti na tome kako bi se broj stranica vratio na 20. Odgovor nije dan javno, o poslovima izdavačke kuće raspravljalo se **na zatvorenoj sjednici**, jednako kao i **o prodaji** (Nagymező 49) i **kupnji nekretnine** (Nagymező 68). Kod „raznih pitanja“ Geza Völgyi, predsjednik Odbora za mlade, molio je materijalnu pomoć za mlade Hrvate pri sudjelovanju u Školi folkloru što organizira Matica iseljenika, naime sada su samo tri mjesta osigurana besplatno, a bilo bi više prijavljenih. Zastupnik je spomenuo i to da se strašni milijuni ulažu u razne nekretnine, a za ljude, za mlade nema novaca. Za tu problematiku Joso Šibalin, ravnatelj santovačke škole, predložio je da se osnuje središte za usavršavanje, što su napravili i Nijemci i Slovaci. Đuso Dudaš, dopredsjednik HDS-a, reče da na način „tko prosi, taj dobije“ ne može se sustavno gospodariti. Treba na početku godine isplanirati što će se uvrstiti u programe i proračun. Skupština potporu nije izglasovala. Na prijedlog predsjednika donesena je odluka da ako ima prijedloga vezanog za proračun, treba ga poslati pismeno prije deset dana u HDS-ov ured, jedino će se tako raspravljati o njemu.

Rasprava o navedenim temama nastavljena je na zatvorenoj sjednici.

beta

PETROVO SELO – Po informaciji mjesnoga farnika Tamása Várhelyia, 8. majuša, u petak, u Radovcu, jur u drugom krugu nogometne lige za miništrante crikvene županije, petrovski dičaki ponovo su odlično nastupali i donesli domom zlatni kup. Na utakmici su sa 6 : 3 potukli domaćine, i na ov način su očuvali svoje prvenstvo na ovom području. Petroviska momčad zadnji put će krenuti u boj u finalu crikvene županije 17. junija, u srijedu, u Csesztregu.

GORNJI ČETAR, HRVATSKE ŠICE, NARDA, PETROVO SELO – Od majuša i onako nij lipšega miseca za prvu pričest. Zato su vjerniki Gornjega Četara skupa svečevali Sakrament svete prvopričesti pet dice 10. majuša, dokle su u Hrvatski Šica pretprošle nedilje dvama primili prvi put sveto Tijelo Jezusa. U Nardi je isti dan pet prvopričesnikov slavilo skupa s roditelji i vjerniki ov svetačni dan. U Petrovom Selu minuloga vikenda su trinaestimi stupili k oltaru prilikom prve pričesti.

KEMPLJA – Kako nam je rekla predsjednica Hrvatske manjinske samouprave u Kemlji Marija Nović-Štipković, mjesno folklorno društvo Konoplje je 9. majuša, u subotu, uspješno nastupalo u Juri. Poziv su dostali od Europskoga kulturnoga društva na večer narodnosti, kade su se još predstavili jačkarni zbor Poljakov Akord ter nimški pjevački sastav Rozmaring. KUD Konoplje je prikazao tance iz Slavonije ter, naravno, i domaću koreografiju, a sklopljena su i nova prijateljstva.

HRVATSKI ŽIDAN – Vjeroopćina sridnjogradišćanskoga sela i Društvo lovcev i lugarov i ovo ljeto priredjuje tradicionalno hodočašće k Peruškoj Mariji 7. junija, u nedilju. Trojezična sveta maša (hrvatska, nimška ugarska) počinje u deset uri, glavni celebrant je Nikola Juranić, bivši farnik u Frakanavi. Svetu mašu u čast Blažene Dvice Marije i Svetoga Hubertusa će muzički oblikovati židanski crikveni zbor Peruška Marija. Po crikvenom obredu, kod kapele Peruške Marije u židanskoj lozi, slijedi blagoslavljanje vozilov. Potom je svaki gost pozvan na agape i razgovaranje sve do zbogomdavanja u 14 uri. Po riči glavnoga organizatora ovoga shodišća, mjesnoga farnika Štefana Dumovića, ako će biti godinasto vrime, onda će se sveta maša održati u farskoj crikvi Hrvatskoga Židana.

PEČUH – CD Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe može se dobiti u pečuškom Hrvatskom vrtiću, Hrvatskoj osnovnoj školi, Hrvatskome klubu na probama toga zbora, te kod njegove voditeljice Marte Sandorka Rohonczy (30/439-92-01).

Još uvijek nepoznanica broj članova Saveza Hrvata, sjednica Zemaljskog odbora 12. lipnja

U sjedištu HDS-a u Budimpešti, 21. svibnja održana je sjednica predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj, što ga čine predsjednik Saveza i šest regionalnih predsjednika. Nakon utvrđivanja kvoruma, prišlo se radu po točkama dnevnoga reda: izvješće o prošlogodišnjem radu i financijsko izvješće, prihvaćanje plana rada i plana proračuna za 2009. godinu, donošenje prijedloga odluke o vlasničkim odnosima u poduzeću Croatica Kft, i prodaji vlasničkog udjela u sadašnjoj te kupnji vlasništva u nekretnini koja se planira kupiti te odluka o sazivanju Zemaljskog odbora, najvišeg tijela Saveza Hrvata u Mađarskoj.

Savez Hrvata u Mađarskoj u 2008. godini gospodario je s 4 054 000 Ft, od čega je 2 600 000 Ft bila državna potpora Odbora za ljudska prava i manjinska pitanja Mađarskog parlamenta, 854 000 Ft ostatak iz 2007. godine, 600 000 Ft dobiveno je putem natječaja. Važno je napomenuti kako je od ukupnoga proračuna svaka regija za svoje djelatnosti dobila 130 000 Ft. Za telefon je potrošeno 279 659 Ft, za poštanske troškove 31 015 Ft, za uredski pribor 47 815 Ft, za bankovne troškove 74 800 Ft, za gorivo 308 197 Ft, za putne troškove 614 176 Ft, za održavanje automobila 285 446 Ft, za pomaganje regija ukupno 650 000 Ft, za priredbe 472 589 Ft, za izvanredni Kongres 700 002 Ft. Ukupno je potrošeno 3 463 699 Ft, a ostatak je 590 031 Ft.

Pri prihvaćanju proračuna za 2008. godinu razvila se rasprava o mogućnostima štednje, koju je potaknuo predsjednik Udruge baranjskih Hrvata Ivan Gugan, ocjenjujući kako su telefonski i putni troškovi previsoki, a jednako tako i troškovi održavanja automobila. Nakon rasprave prihvatilo se izvješće o prošlogodišnjem radu i financijsko izvješće.

Pri prihvaćanju plana proračuna i rada za 2009. godinu rasprava se razvijala poradi smanjenja predviđenih troškova te poklanjanja veće pozornosti organizaciji priredaba i pripremanju za nastupajuće mjesne izbore 2010. godine. Govorilo se i o kongresu koji bi se trebao održati u prvoj polovici 2010. godine. Zaključeno je kako se još uvijek ne može govoriti o brojkama učlanjenih, one su vrlo skromne iako polako pristižu uplate članarina, po riječima predsjednika Saveza Jose Ostrogonca. U planiranom proračunu za 2009. godinu je 2 600 000 Ft što je Savez dobio od Odbora za ljudska i manjinska prava Mađarskog parlamenta. Nadaju se pozitivnom odgovoru na natječaj kod NCA, tražilo se 1 000 000 Ft tu je i ostatak iz prošle godine 590 000 Ft, a nadaju se i priljevu novca od članarina. Godišnja članarina u Savez za pojedince je 2 400 Ft godišnje, a za udruge 5 000 Ft. Nakon prilično žučne rasprave u kojoj je rečeno kako 1/3 proračuna odlazi na troškove održavanja auta, telefona i benzina, prihvaćen je nacrt proračuna za 2009. godinu po kojemu je planirani prihod 4 190 000 Ft, osnovna potpora regijama je ukupno za svih šest regija 980 000 Ft plus 400 000 tisuća forinti što će se dijeliti prema uplaćenim članarinama. Kod ovoga je važno napomenuti

kako je prihvaćeno da se od uplaćenih članarina u Savez Hrvata u Mađarskoj 80% vrati u regije odakle su pojedinci koji su ih uplatili, a 20% ostaje u središtu. Za priredbe je planirano 880 000 Ft, a za pričuvu 500 000 Ft. Zaključeno je kako se auto mora odnijeti na tehnički pregled te kako će konačnu odluku o njegovoj sudbini preputiti Kongresu Saveza Hrvata. Donesena je odluka da sjednica Zemaljskog odbora bude 12. lipnja. Pri raspravi o vlasničkim odnosima u Croatici Kft i o prodaji udjela u sadašnjoj nekretnini u Ulici Nagymező i kupnji udjela u novoj nekretnini nazočio je i ravnatelj Croatice Čaba Horvath. Novu nekretninu će kupiti HDS koji želi kupiti i 48% vlasničkog udjela Saveza Hrvata u poduzeću Croatici. Predsjednik Udruge baranjskih Hrvata Ivan Gugan tražio je pojašnjenje pitanja veličine udjela u poduzeću i prava koja time ima ili gubi Savez Hrvata u Mađarskoj u odnosu na postojeća. Voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga reče kako 1% vlasničkog udjela ili 49% vlasničkih udjela, koliko Savez danas ima u poduzeću, praktično znači isto, većinski vlasnik odlučuje o svemu. Dakle ako Savezu ostane 1% vlasništva u poduzeću, zapitao je Ivan Gugan, onda Savez i dalje ima člana u Nadzornom odboru poduzeća, Zemaljski odbor bira ravnatelja Croatice i prihvaća poslovanje i proračun poduzeća. Nakon rasprave zaključeno je neka se pred Zemaljski odbor podnese prijedlog po kojem će od sadašnjih 49% vlasničkog udjela u poduzeću 48% Savez prodati HDS-u za vlasništvo nad prostorom u novoj nekretnini, što bi po sadašnjoj veličini iznosa prodaje i kupnje bilo 82 četvorna metra, a 1% vlasničkog udjela će i nadalje zadržati u poduzeću Croatici koje će snositi sve troškove održavanja tih Savezovih prostorija. Prijedlog je prihvaćen s pet glasova za i jednim glasom protiv. Što se tiče plana rada Saveza u 2009. godini, zaključeno je kako bi trebalo organizirati državne priredbe. O konkretnome nije bilo riječi, tek o Državnom danu Hrvata gdje je Savez suorganizator s HDS-om, te kako se planiraju priredbe i u regijama. Najvažnijim strateškim partnerom Savez drži HDS čiji su zastupnici svi ušli u „hrvatski parlament“ na listi Saveza Hrvata u Mađarskoj, stručnu vezu ima s Mađarskim prosvjetnim zavodom, a njeguju se i veze s matičnom domovinom.

Branka Pavić Blažetin

Treći festival ogranaka Matice hrvatske

Predstavnicima pečuškog ogranka i „Bošnjakuše” u Subotici

U razgovorima na temu Uloga i panorama hrvatske književnosti u matičnoj književnosti i hrvatskom kulturnom krugu, kao predložak za raspravu poslužile su i knjige Stjepana Blažetina Književnost Hrvata u Mađarskoj od 1918. do danas, Osijek, 1998, te Janje Prodan iz Pečuha Dijalogom kroz stoljeća, koju je objelodanio Hrvatski znanstveni zavod u Mađarskoj

U organizaciji subotičkog ogranka Matice hrvatske, od 14. do 15. svibnja u Subotici je priređen Festival ogranaka Matice hrvatske iz Osijeka, Tuzle, Pečuha i Subotice. Nakon Osijeka i Tuzle, u Subotici je održan treći Festival ogranaka Matice hrvatske, koji će se dogodio organizirati u Pečuhu. Riječ je ponajprije o književnom okupljanju, ali je to ujedno i dobra prigoda za predstavljanje drugih kulturnih obilježja zajednice u kojoj se priređuje.

Dovoljni festival u Subotici, kojemu su sudjelovali Stjepan Blažetin, Helena Sablić Tomić i Goran Rem, Milovan Miković, Naco Zelić, Alen Matošević i Sanja Vulić, bila je dobra prigoda za susrete, izlaganja, rasprave, predstavljanje Matičinih ogranaka, nastupe pjevačkih skupina i glumaca.

Kako je naglasio predsjednik subotičkog ogranka Matice hrvatske Stipan Stantić, cilj je ovih susreta okupljanje i suradnja na području kulture.

„Namjera je bila okupiti ogranke Matice hrvatske ovih četiriju gradova, koji imaju dosta sličnosti, i po veličini i glede aktualne problematike, koja se odnosi i na ogranke. Cilj je organiziranja ovog susreta da se predstavnici okupe i međusobno upoznaju s radom na kulturnom planu, te probaju pomoći jedni drugima u svezi s tim”, reče uz ostalo Stipan Stantić.

U razgovorima koji su, na temu *Uloga i panorama hrvatske književnosti u matičnoj književnosti i hrvatskom kulturnom krugu*, održani u Plavoj vijećnici Gradske kuće, kao predložak za raspravu osim drugih poslužile su i knjige Stjepana Blažetina *Književnost Hrvata u Mađarskoj od 1918. do danas*, Osijek, 1998, te Janje Prodan iz Pečuha *Dija-*

Predsjednik Matice hrvatske Pečuh Stjepan Blažetin u društvu Marije Bošnjak i Milice Klaić Tarađija na festivalu ogranaka Matice hrvatske iz Osijeka, Tuzle, Pečuha i Subotice

logom kroz stoljeća, koju je objelodanio Hrvatski znanstveni zavod u Mađarskoj, a o djelima su govorili sami autori. Ostala djela i autori bili su Helena Sablić Tomić i Goran Rem *Slavonski tekst hrvatske književnosti*, Zagreb, 2003, Milovan Miković *Izbor iz antologije romana u književnosti Hrvata u Vojvodini*, Književna revija 3–4, 2008.

Prvog dana sudionici su u Đurđinu posjetili Etnosalaš i galeriju slika od slame, a navečer je u prostorijama HKC-a „Bunjevačko kolo” predstavljena i najnovija knjiga Nace Zelića *Hrvatsko proljeće i bački Hrvati*.

Sutradan je program nastavljen predstavljanjem knjiga Alena Matoševića *Hrvatski govor u slivu rijeke Soline*, Tuzla, Gradovrh, 3, 4, 5, 2006, 2007, 2008, i Sanje Vulić *Vitezovi hrvatske riječi u Bačkoj* o kojoj su govorili književnik Milovan Miković i prof. Katarina Čeliković.

Tom su prigodom predstavljena i sabrana djela Williama Shakespearea u hrvatskom prijevodu Mate Marasa, koji je predstavljao središnjicu Matice hrvatske u Zagrebu.

U okviru završnoga predstavljanja i dvoipolsatnoga programa, koji je u petak, 15. svibnja u 17 sati, upriličen u prostorijama HKC-a „Bunjevačko kolo”, nastupila je i pjevačka skupina „Bošnjakuše” u sastavu Ildika Bošnjak, Marija Bošnjak i Milica Klaić Tarađija. Trio iz Kukinja predstavio je dio narodnih pjesama iz bogate folklorne baštine bošnjačkih Hrvata, koji su se prije tri stoljeća doselili iz Bosne u okolicu Pečuha i do danas sačuvali svoj materinski jezik, običaje i kulturu.

Stipan Balatinac

BIZONJA – Lani u ovo vrime je gradišćanska delegacija iz spomenutoga naselja pohodila Dugo Selo-Brckovljani i Vrbovec sa željom da se izgradije školska veza med institucijama. Odonda i Hrvati su bili na službenom posjetu Bizonji i u okviru ovoga školskoga zbližavanja je od 22. do 29. majuša šest dice moglo boraviti u taboru plivanja u Baškoj Vodi. Školare 5. razreda iz Bizonje je odsprohodila učiteljica hrvatskoga jezika Renata Novak, ka veliku ulogu ima u ovom prijateljevanju. Cilj ovoga jednotajednoga taborovanja je da hrvatski i gradišćanski školari se prijatelju a da Bizonjci si najdu i vekšu motivaciju za daljnje učenje hrvatskoga jezika.

BIZONJA – Najsjevernije gradišćansko selo ovoga petka i subotu poziva Vas na tradicionalne Dane Hrvatov. Ovoljetošnji cilj priredbe je predstaviti u riči i kipi vlašće vridnosti i bogatstvo prošlosti i sadašnjosti: povidajke, stare bizonjske jačke, umjetnike ki u ovoj krajini živu i stvaraju. U tom duhu veliko hrvatsko okupljanje se začme 29. majuša, u petak ujutro u osmi, u mjesnoj crkvi sa svetom mašom za dicu. Potom će se u školi i čuvarnici održati kulturni program. Od 10.30 uri pod naslovom „Čarobni svit“ u kulturnom domu će se predstaviti stara bizonjska povidajka „Tri bijele vile“, potom će pak Marijana Kovač iz Bate prikazati diče povidajke. U 19 uri pod geslom „Kultura u obiteljskom krugu“ u susretu familijov Litrešić–Sekelj–Radak se predstavljaju neobični člani spomenutih familijov: koreograf, sakupljač narodnoga blaga, šivalja narodnih nošnje, modna dizajnerica, tamburaš i muški „Glas Gradišća 2008“. Potom slijedi nastup seniorskih plesačev iz ugarskoga sela Kálnoka, seniorskih folklorišev iz Staroga Grada ter Bizonjskih tamburašev. 30. majuša, u subotu, u ovom selu drži svoju generalnu probu Medjunarodni folklorni ansambl koji, naravno, nastupa i u večernjem svečanom programu. U 18.30 uri se služi hrvatska maša u crkvi, a u 20 uri počinje spravišće Hrvatov iz trih zemalj. U kulturnom programu se predstavljaju dica mjesne čuvarnice, Medjunarodni folklorni ansambl, školari bizonjske Dvojezične škole, jačkarni zbor Jorgovan, Tamburica Bizonje i dica iz Staroga Grada. Naravno, nije Hrvatskoga dana ni ovput prez zabave, na koj će goste zabavljati svirači iz Hrvatskoga Jandrofa.

„Oj, Baranjo, zelena livado”

„Oj, Baranjo, zelena livado” naslov je CD-izdanja koje je izašlo u nakladi Croatiace, a sadrži 25 godina rada Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoae iz Pečuha. Zbor je utemeljen 1982. godine, a njegov dugogodišnji voditelj, sve do smrti, bio je učitelj Ladislav Matušek, a danas zbor vodi Márta Sándorka Rohonczi. Tijekom 25 godina postojanja zbor je izdao dvije kazete, s izvornim narodnim, odnosno s crkvenim pjesmama («Raspjevani baranjski Hrvati», i «Lijepa si, lijepa»), a nazočni su i na dva CD-izdanja («Svi svatovi veselo pjevaju» i «Táncház-Népzene»). Samostalni CD ostvaren je u suradnji Ženskoga pjevačkog zbora i Orkestra Vizin uz pokroviteljstvo Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae. Na CD-u nalazimo 19 pjesama okupljenih oko pet tematskih ciklusa: „Oj, Baranjo, alaj si nam divna” (šest pjesama iz Baranje), „Il’ na moru il’ na kraju” (dvije dalmatinske pjesme) „Al’ je l’jepo u našime kraju” (pet pjesama iz Baranje), „Podravino moja mila” (tri pjesme iz Podravine) i „Tamburaši, tambure vam vaše” (tri pjesme iz Baranje). CD se može naručiti kod Poduzeća za izdavačku i informativnu djelatnost Croatia, putem e-maila: croatia@croatia.hu ili telefonom: 06/1/269 2811. Promocija CD-izdanja Ženskoga pjevačkog zbora „August Šenoa” „Oj, Baranjo, zelena livado” bila je upriličena 14. travnja 2009. u pečuškoj Dominikanskoj kući. U programu uza zbor sudjelovao je i Orkestar Vizin koji već godinama prati zbor.

SANTOVO – Prva pričest. Već po običaju, župna zajednica u Santovu potkraj svibnja, odnosno početkom lipnja priređuje prvu pričest. Tako će se ove godine mađarska prva pričest upriličiti na prvi dan Duhova, u nedjelju, 31. svibnja u 10.15 sati, kada hrvatska misa počinje u 9 sati, a hrvatska prva pričest u nedjelju, 5. lipnja u 10.15, dok će mađarska misa biti u 9 sati. Sveukupno će biti 12 prvopričesnika, od toga šestero, koje je pripremila vjeroučiteljica Marica Jelić Mandić, pričestit će se na svečanoj hrvatskoj misi.

Četarski GRAJAM po osmi put

Jačkarna nedilja Gradišća

Laura Pohr i Dženifer Hanžek iz Sambotela su jačile za zlato Danijelinu pjesmu Jednom se živi

Po hrvatski jačiti je jedno, govoriti je pak drugo. Svako ljeto me razočara činjenica da med izvodjači ki na pozornici tako prezgrišno pjevaju, artikuliraju riči, tancaju, ponašaju se kot male zvijezde s gradišćanske estrade, kad je kraj sjajne produkcije, pretvaraju se veljek u Ugre ter Ugrice. Nažalost, ali živila mužika, jer zapravo zato smo skupadošli 10. majuša, u nedilju, u četarskom kulturnom domu da se znova otkrivaju talenti na osmom naticanju Gradišćanske jačke mladih (GRAJAM).

Na otvaranju, kot svenek, pozdravne riči je uputila cijenjenoj publiku uime organizatorov Magda Horvat-Nemet, ravnateljica Osnovne škole Gornjega Četara, a nju je pratila tamburaška parada nardarskih školskih muzičarov. Potom se je pak začela velika smotra solistov i duetov. Narodne jačke su uglavnom otpjevane prez muzičke pratnje, ali pojedini četarski školari su mogli postaviti na pozornicu harmonikaša, ali cijeli sastav tamburašev. U izboru tih jačak svi su preferirali otpjevanje poznate jačke iz svojega sela. Med modernimi jačkami najveć melodijov je izvedeno od Danijele i Severine. Najveć naticatelj je bilo iz gornjih razredov, vjerojatno je nastup povezan i s hrabrošču, a najmladja pjevačica je doputovala iz Petrovoga Sela. „Najstariji“ su bili tri osnovnoškolarci iz 8. razreda (dvama iz Gornjega Četara, jedna školarica iz Petrovoga Sela). Žiri, s predsjednicom Jolankom Kočiš, dirigenticom petroviskoga ženskoga zbora Ljubičica, Zoricom Móricz-Timar, pjevačicom petroviskoga Pin-ka-banda, Szabolcsom Némethom, negdašnjim bubnjarom Panche-rocka i uprav na

Za izvedbu pjesme Vesne Pesarović, Šarolta Varga iz Hrvatskih Šic zaslužila je zlatnu kvalifikaciju

GRAJAM-u otkrivenim pjevačem No-Thank-sa, petroviskim Erikom Škrapićem, nikako nije imao laku zadaću. Svi najavljeniki su dostali vridne dare, a brončanom, srebrnom, zlatnom kvalifikacijom su priznate 14 produkcije. U izvedbi narodnih jačak brončano priznanje su dobile Simoneta Preiner iz Unde (školarica 7. razreda u Horpaču) i Petrovišćanka Klauđija Škrapić (7. razred). Za pjevanje moderne jačke takaj je brončana medalija pripala Moniki Neubauer iz Kolj-

nofa (6. razred) za jako tešku i jedva poznatu pjesmu Franke Batelić, pod naslovom *Ruža u kamenu*, ter Židanki Katiki Sabo, učenici 7. razreda u Kisegu za Danijelinu pjesmu *Ja ja ja*. Srebrnu kvalifikaciju je završila za narodnu jačku Ana Petovari, učenica 5. razreda u sambotelskoj Osnovnoj školi „Mihály Váci”, ter Židanac Valentin Csányi iz kiseškoga 6. razreda. U izvedbi moderne pjesme su u ovoj kategoriji dobile priznanje dvi Petrovišćanke: Ana Pataki, učenica 6. razreda, s Tajčijevim starim hitom *Hajde da ludujemo* ter Barbara Sabo, školarica 4. razreda, s pjesmom *Tužna je noć* od Severine. Zlato vridno pjevanje imaju od spomenute nedilje, po odluki žirija, u narodnoj jački dvojki, Blanka i Barbara Sabo iz Petrovoga Sela (4. razred) ter Koljnofka Silvana Pajrić iz 6. razreda. Za pjesmu Danijele *Jednom se živi*, dostale su zlato Laura Pohr i Dženifer Hanžek, školarice 4. razreda u Sambotelu kot i Sarolta Varga iz 8. razreda Gornjega Četara, za pjesmu Vesne Pisarović *Imam sve, al' tebe ne*.

- Tiho -

Blanka i Barbara Sabo iz Petrovoga Sela su dobile zlato za jačenje narodne pjesme

Dvi dobitnice nivo-nagrade: Laura Timar i Vivien Fülöp

Laura Timar iz Petrovoga Sela

Gradišćanska jačka mladih (GRAJAM) od lani dodiljuje i nivo-nagrade najboljim jačkarom i jačkaricam. On ki dobije tu nagradu po ocjenjivanju stručne komisije, na četarskoj pozornici pokaže nešto iznimno kvalitetno u dvi kategorija: u pjevanju narodne, a isto tako i moderne

Undanka Vivien Fülöp

jačke. Ljetos su te nivo-nagrade mogle prikzeti dvime. Laura Timar, kot najmladja naticateljica, školarica 1. razreda u petroviskoj Dvojezičnoj školi prez treme je odjačila obljublenu petrovisku jačku *Polag Pinke...* S pjesmom od Danijele *Ja, ja, ja* je pak osvojila publiku, a tu pjesmu je jur rado jačila i u čuvarnici. Lako je njoj, znamda bi rekli drugi, pokidob su joj starina muzičari u popularnoj zabavnoj grupi Pinka-band, a mati Zorica Móricz-Timar čuda je pomagala svojoj kćerki i u pripravi. Mala Laura, suprot toga da je prvi put jačila na GRAJAM-u, s prese-nećenjem na licu ali odlučno je primila dare Croatice, od direktora Čabe Horvatha ki je

takaj kot i lani, posebni paket skupastavio za dvi dobitnice. Druga vrhunska pjevačica GRAJAM-a je bila jur dobro poznata Undanka, ka je u zadnji ljeti svenek nastupila u Gornjem Četaru. Vivien Fülöp, učenica 7. razreda u horpačkoj školi, ima kristalni glas i daleko je natpjevala ostale naticateljice. S pjesmom *Svaki dan o tebi snivam* je očarala gledatelje, ali kad je od grupe ET izvela *Prazan stan*, mislim, sve su dileme izbrisane gdo će biti vlasnik nivo-nagrade. Ona je i dosad vik završila ovo naticanje med prvimi, a ljetos je duplo zlatnom produkcijom dokazala, vridna je sve pažnje i priznanja. Za nekoliko ljet ima veliku šansu postati *Glasom Gradišća*, na jačkarnom naticanju mladih. Ljeta dugo je angažirana plesačica mjesnoga Kulturno-umjetničkoga društva „Veseli Gradišćanci“ ter svira i na tamburi. Ovput ju je pripremila učiteljica glazbe Sabina Balog.

- Tiho -

Prezentacija CD-ploče GRAJAM 2008

U okviru ovoljetošnjega GRAJAM-a, u dodatku jačkarne smotre gradišćanskih školarov je došlo i do prezentacije CD-ploče ka je snimljena u Croatici, po ponudi direktora Čabe Horvatha s lanjskimi pobjednici ovoga naticanja jur po drugi put. Ov glazbeni produkt sadrži četrnaest pjesme od tih malih jačkarov i jačkaric ki su nagradjeni na ovoj, ljeta na ljeta sve popularnijoj, četarskoj manifestaciji. A ti su bili 2008. ljeta po imenu: Ana Schwarz, Nikoleta Gati, Valentin Csányi, Vivien Kis, Monika Neubauer, Ines Wukić, Silvana Pajrić, Mark Bošić, Anett Polyák, Vivien Fülöp, Laura Čizmazia, Šarolta Varga i Bianka Berceš. Plavi moderni dizajn na omotu je djelo grafičara Zsolta Dévaia, a ton-majstor je bio Albert Handler. Čaba Horvath je ovput svim zahvalio pomoć ki su sudjelovali u pripremi cedejke, u zaufanju da će i treća cedejka biti snimljena s aktualnimi pobjednici. Prvi primjerak ploče je predan četarskoj školskoj direktorici Magdi Horvat-Nemet, a potom pak svim diozimateljem, prez kih ov glazbeni unikum ne bi mogao nastati. Ovom prilikom smo još jednoč mogli čuti uživo lani nagradjene najbolje pjesme, u izvedbi Ines Wukić, Ane Schwarz, Anett Polyák i Nikolete Gati.

PETROVO SELO – Sambotelska crikvena županija 6. junija, subotu, priredjuje u ovom južnogradišćanskom selu Dan katoličanskih familijov. Organizatori sve skupa očekuju 250–300 diozimateljev na razne programe. U deveti je svečani prijem, potom slijedi biškupska maša. U 11.15 uri su predavanja vezana uz vjeru, a dica će se moći zabavljati u različiti dje-laonica. Za objedom je slobodni program, a od 14 uri počinje naticanje kojega, naravno, prati proglašenje rezultatov, kulturni program i koncert.

Anna Györfi i Slaven Vidaković

Priča o kazalištu, pisanju, glumi i ljubavi

Dragi pišče!, piše 1900. godine Olga Knipper, kako bi nas Katarina Baban nakon prvoga pisma čitanjem drugoga u znatno intimnijem tonu s pozornice Hrvatskog kazališta počela uvoditi u odnos glumice Olge Knipper i pisca Antona Pavloviča Čehova kojega u najnovijoj predstavi Hrvatskoga kazališta lirskoga naslova *Raskošno cvjetaju moje ruže* glumi Stipan Đurić.

ski teatar. Ono što ih veže jest kazalište i strast prema drami, pisanju i glumi te ljubav?

Dakle pisma koje je Čehov razmjenjivao sa suprugom Olgom Knipper sve do svoje smrti, u razdoblju od 1900. do 1904. godine, poslužila su kao predložak za kazališnu predstavu koju je na scenu pečuškoga Hrvatskog kazališta, na mađarskom i na hrvatskom jeziku, postavio redatelj József Bodonyi. Mađarska je inačica ostvarena kao dio programa ovogodišnjih Pečuških ljetnih igara, a u njoj glume Slaven Vidaković i Anna Györfi, dok je hrvatska inačica ostvarena kao dio ovogodišnjega programa Hrvatskog kazališta. U njoj glume Slaven Đurić i Katarina Baban, likovnu osmišljenost potpisuje u obadvije predstave Zsuzsa Tresz, glazbu Kristóf Weber, ton János Lamár, svjetlo Imre Szekeres, a prijevod s mađarskog jezika na hrvatski obavio je Ivan Tomek. Ravnatelj Hrvatskog kazališta Antun Vidaković naglasio je kako nije mogao odbiti redatelja koji ga je potražio s ovim zanimljivim komadom, ti više što se u Hrvatskom kazalištu još nije igrao Čehov, te kako je predstava *Raskošno cvjetaju moje ruže* 60. predstava na repertoaru Hrvatskoga kazališta, utemeljenog 1992. godine, te četvrta predstava koju Hrvatsko kazalište ostvaruje i na mađarskom jeziku. Drama, Čehov je dramopisac, pripovjedač i romanopisac, danas je najslavljniji zapravo kao pripovjedač iako je najpoznatiji upravo kao dramopisac, a njegove su drame *Tri sestre*, *Višnjik*, ili *Ujak Vanja* antologijske. Što je redatelj želio s njegovim i Olginim pismima opisati? Pisca kao čovjeka od krvi i mesa, koji boluje od tuberkuloze i pljučka

krv, mrzi kišu i maglu, i bole ga kosti, divi se svome vrtu, muči se i muči s pojedinim činovima, čovjeka koji zna kako je na neizbježnom putu prema smrti i koji voli Olgu. Vrijeme bolesti i ljubavi, odnos dvoje ljudi koji i žele i ne žele biti zajedno. Kronika moskovskoga kazališnog života s početka 20. stoljeća i njihovih suvremenika Tolstoja, Gorkoga, Stanislavskoga. Kostimografija je lirski, pastelna i zanimljiva, a scenografija pokušava ocrtati prostor i vrijeme. Olga za stolom, Čehov u postelji. Predstava je pokušaj dočaravanja odnosa Čehova i Olge te njihova odnosa prema suvremenicima i kazalištu. Kako je nastajala drama *Tri sestre*, *Višnjik*... o uspjehu *Galeba* i *Ujaka Vanje* o suzdržanom prijemu i oduševljenju Čehovljevim tekstovima... Olga je daleko i ima grižnju savjesti jer ne pomaže bolesnom mužu tek je u iščekivanju njegovih drama i likova u njima koje bi i ona mogla igrati. Iako se bori s grižnjom savjesti, ostaje u Moskvi. S druge strane Čehov je smiruje i izdaleka voli. Poznanstvo, ljubav i smrt. I klasičar je običan smrtnik kao i mi. Smrtnik koji se miri s neizbježnim, žali se na bolove u trbuhu, grinta i zanovijeta u prvom redu samom sebi. I umire, ali ne sam. Kažu kako je značajka Čehova inzistiranje na stankama i neizgovorenome, likovi koji vode dijalog, ali zapravo ne slušaju jedni druge. Olga Knipper živjela je devedeset i jednu godinu, od toga tek šest godina s Čehovom, iza kojih je ostao nebrojeni niz pisama kao temelj prikaza jedne daleke ljubavne priče.

Branka Pavić Blažetin

Program Hrvatskog kazališta

za lipanj

3. lipnja, u 9,30 sati, gostovanje u Osijeku, SLUK Susret lutkara i lutkarskih kazališta Hrvatske, s predstavom N. Gernet–T. Gurewicz–D. Foretić: **Patkica Blatkica**

5. lipnja, u 10 sati, gostovanje Mostarskog kazališta lutaka, s predstavom I. B. Mažuranić: **Šuma Striborova**, u Hrvatskoj školi Miroslava Krležje. Redatelj: Zvonko Festini. Igraju: Jadranka Popović Miljko, Ivan Nevjestić, Marta Haubrich, Anela Planinić, Tibor Oreč, Ružica Ilić, Miloš Žerajić.

9. lipnja u 19 sati, gostovanje tuzlanskoga Narodnog pozorišta, s predstavom Ingmar Villquist: **Helverova noć**, u kazališnoj dvorani Hrvatskog kazališta.

13. lipnja, u 21 sati, „**Osamdesetu godinu navršio je umjetnik**“, **Plesni ansambl**

„**Luč**“; nastup kod tekijjskih ruševina (Tettye). Program: Carmina Burana, Djevojke s planina, Marko Steiner pjeva hrvatske narodne pjesme, Dodole, Baranjski šokački plesovi, Lucidum Intervalum. Redatelj-koreograf: Antun Kričković. Cijena ulaznice: 1200 Ft.

19. lipnja, u 21 sati, **Lado**, „**Od Panonskog do Jadranskog mora**“, nastup na ljetnoj pozornici u Ulici Káptalan. Program: Ladarke, Valpovačko kolo, Stari splitski plesovi, Ej, sviraj, Pavo, Tanac po Susacku, Orkestar, Prigorski plesovi. U drugom dijelu programa: Lijepa moja Moslavina, Primoštensko kolo, Bunjevačko momačko kolo, Dalmatinska poskočica Lindo, Orkestar, Podravski svati. Umjetnički ravnatelj: Ivan Ivančan ml. Cijena ulaznice: 1800 Ft.

Trenutak za pjesmu

Marija Vargaj

O ljubavi

Nismo nikakvu ljubav stekli
Nizašto nismo spremni bili,
Ipak u jedan krevet legli
I čitavu nojcu se grlili.

Da se negdje na putu nekom
Susresti mogli ili znali,
Možda ni jednim oka trenom
Ne bi se, ne bi prepoznali.

Linz – Prijestolnica europske kulture 2009

Izaslanstvo pečuškog poglavarstva, od 14. svibnja, tri dana boravilo je u Linzu, u Prijestolnici europske kulture 2009, naime taj gornjoaustrijski industrijski grad i grad kulture sa 180-ak tisuća stanovnika i četiri mosta, ove je godine dobio navedeni počasni naziv. U red tih gradova bit će 2010. godine ubrajan i Pečuh, stoga ne čudi da se išlo upoznati s dostignućima, novostima i iskustvima grada Linza.

Izaslanstvo od 26 članova, u kojem su dobili mjesto poznati pečuški umjetnici, kulturni djelatnici, našao se i predstavnik Hrvatskog kazališta u Pečuhu, te mjesne Hrvatske samouprave, na čelu s pečuškim dogradonačelnikom Tiborom Gondom.

U velelijepom Linzu, obgrljenom gorama i krivudavom rijekom Dunavom (odavde i sam keltski naziv: „krivina”) nude se posjetiteljima raznovrsni i privlačni programi. Na starom i jedinstvenom trgu nedaleko od velebne crkve zvane Novi dom, na jugoistočnom dijelu trga nalazi se majpan, drvo koje je ukradeno po staroj tradiciji i čak trećeg dana, 3. svibnja, postavljeno na svoje mjesto, naime snažni mladići, njih šezdeset, najprije su svoj plijen lijepo postavili na zemlju i ukrali drvce te uz dobru cijenu ponovno vratili vlasnicima. Golem trg pun je dinamike i života, kamo zaredom stižu turističke skupine da upoznaju znamenitosti toga predivnoga grada. Upravo se divimo gradnji kuća iz starih vremena kada se na njoj našlo po tri uvis, isto toliko i u širini postavljenih prozora, naime tko je htio više svjetlosti, taj je plaćao veći porez. No valja reći da je u gradu brojno pučanstvo pripadnici različitih naroda ; osim Turaka, Kineza, u lijepom broju ima i pripadnika mnogobrojnih naroda s prostora bivše Jugoslavije. U ovom gradu nezaposlenost iznosi svega tri posto, što je danas zavidan prosjek.

Grad nije slučajno osvojio počasnu titulu „Prijestolnica europske kulture” naime trebao je najprije ponuditi kvalitetan program da bi mu se dodijelila i znatna novčana sredstva radi ostvarenja danog projekta. Niz predviđenih programa su i ostvareni, a neki su u tijeku. Tako smo mogli posjetiti izložbu Touloese Lautreca „Trenuci intime” („Der Intime Blick”), „Dom povijesti” i sudjelovali koncertu Romanusa Weichleina. Drugog dana ovdje je upriličen koncert „Instant Anton”, glazbeni performance.

Zanimljivi su bili razgovori okrugloga stola između domaćina i gostiju iz Pečuha, s poduzetništvom Linz 09, s njegovim umjetničkim rukovoditeljem Martinom Hellerom i voditeljem projekta Ulrichom Fuchom, u staroj Gradskoj kući. Sa središnjeg balkona Gradske kuće održao je svoj govor Adolf Hitler 1938. godine, ulaskom njemačkih postrojba u grad, ali ovdje se našao i Jurij Gagarin da pozdravi okupljenu publiku na velikom trgu ispod Novog doma, najvećeg u

Austriji, u koji može stati 20 tisuća vjernika posjetitelja.

Čekao nas je na drugoj obali i New Ars Electronica Center sa svojim atrakcijama, strojevima i modelima – modeliziranih od japanskih vrhunskih stručnjaka koji nam otvaraju svijet budućnosti. Trećeg dana put nas je vodio u botanički vrt „Unija u porastu” – svijet biljaka Europe. Otpješačili smo i u bivšu zgradu nekadašnjeg kina u strogom središtu grada u „Ruhepol Centralkino”, gdje smo bili svjedoci austrijske inovativnosti i kreativnosti, a gdje stoji i obilježje da su 1934. godine mjesne snage razbile fašiste u svojoj početnoj fazi nastaja u ovoj austrijskoj pokrajini. No put nas je nehotice vodio uz neki stari srednjovjekovni most, vjerojatno je s vremenom zaglavio u nanosima mulja neke rječice te je ponovno pronađen i iskopan, i u svojoj ljepoti predivno ušćuvan, a nigdje nećete okolo njega naći neki otpadak smeća. Na zidovima kuća neuobičajeno je malo grafita jer ovdje se umjetnost i kreativnost može izraziti i na drugi način, u jednoj hali. Vraćajući se kući, zaustavili smo se u Pöchlarneu i posjetili izložbu velikana umjetnosti Oskara Kokoschke, slikara.

Članovi pečuškog vratili su se puni lijepih dojmova i doživljaja, a koji će ih zasigurno potaknuti kako bi grad podno Mečeka dogodine mogao postati što privlačniji za posjetitelje, jednako tako i udovoljio kriteriju koji ide s jednim takvim počasnim nazivom.

Đuro Franković

PEČUH – Manifestacija Pečuški dani folka, Međunarodni festival narodne glazbe organizira se već 25 godina. Pokretači su priredbe skupina Székiáltó, pjevač Andy Rouse i Orkestar Vizin, a domaćin je Pečuško kulturno središte, gdje se u organizacijske poslove uključio Lajos Bergics iz skupine Zengő. Ove će godine manifestacija biti održana od 28. do 30. svibnja. U okviru priredbe 29. svibnja, u Omladinskom domu, u 20 sati održat će svoj koncert Orkestar Vizin. Cijena ulaznice je 1000 Ft, a nakon koncerta slijedi plesačnica gdje svira Orkestar Vizin.

ŠELJIN – U organizaciji Hrvatske samouprave toga grada, na čelu s predsjednikom Đusom Dudašem, 30. svibnja s početkom u 18 sati u Draškovićevu dvorcu priređuje se tradicionalna Hrvatska večer. U programu Večeri nastupaju polaznici gradskoga vrtića i osnovne škole Géza Kiss koji uče i hrvatski jezik, KUD Tanac te Orkestar Vizin. Nakon kulturnog programa slijedi večera i zabava uza svirku Orkestra Vizin.

PEČUH – Učenici 3. razreda osnovne škole Miroslava Krležice imat će prvu pričešću na hrvatskom jeziku u Augustinskoj crkvi, 1. lipnja s početkom u 10 sati. Prvopričešćnike priprema svećenik Ilija Čuzdi iz Olasa, a svetu misu pjevat će Ženski pjevački zbor Augusta Šenoae uz orguljašku pratnju Anice Posavac.

BARČA – Međunarodni sajam i stručni sajam prehrambene industrije održat će se u tom gradu i ove godine, 5–7. lipnja. Ti će dani obilovati kulturnim i drugim programima, među ostalima nastupat će i hrvatske kulturne udruge iz okolice Barče.

Bogatstvo...

Prijateljice

Foto: Anita Božanović

GORNJI ČETAR – Hrvatska manjinska samouprava na čelu s Jožefom Šallerom vas srdačno poziva na Hrvatski dan ove subote u mjesni kulturni dom. Od 16 uri početo nastupaju domaća diča folklorna grupa, tamburaši iz Narde, Folklorni ansambl „Ivan Goran Kovačić” iz Siska, HKD Veseli Gradišćanci iz Unde, tamburaška grupa Vlahija iz Austrije, zbor Ružmarin iz Gornjega Četara ter HKD Četarci. Po kulturnom programu sve diozimatele čeka skupna vičera i zabava s petrovskim Janošom Timarom. Uz riči Anice Poljak-Šaller, predsjednica HKD-a Četarci, njevi folkloriši se jur čvrsto pripravlja u „Lipanske susrete“ u Sisku 13. junija, subotu, kade će prvi put predstaviti novu koreografiju Štefana Kolosara, Tance iz Posavine. Pokidob na ta put prisički tamburaši neće moći otputovati (ki su mogli viker sprohadjati četarske folkloriši) prijatelji iz Siska pravoda su bili voljni skočiti u pomoć. Zato je prošloga vikenda u južnom Gradišću gostovalo pet tamburašev iz Siska, pod peljanjem Ivice Posavca, predsjednika Folklornoga ansambla, ter Željka Malića, stručnoga voditelja FA, i novinara Željka Maljevca. Svirači su skupa zavježbali s tancoši cijelu koreografiju i na ta način će vrijeda skupa nastupati na pozornici prijatelji. HKD Četarci i FA Ivan Goran Kovačić prilikom toga sastanka će potpisivati i povelju prijateljstva.

BUDIMPEŠTA – Učenići 9/a i 9/b razreda budimpeštanskog HOŠIG-a od 21. do 24. svibnja boravili su u Zagrebu, u Ženskom učeničkom domu „Marija Jambrišak”. Budimpeštanska škola već godinama njeguje dobre prijateljske odnose sa zagrebačkim učeničkim domom, tako svake godine posjećuju jedan drugog. Za vrijeme svog boravka u glavnome gradu Hrvatske imali su bogat i sadržajan program: posjetili su muzej svjetski poznatog kipara Ivana Meštrovića, imali priliku za upoznavanje grada Zagreba, izlet u Bakar povodom 160. obljetnice tamošnje škole koja gaji prijateljske veze s narečenim učeničkim domom, posjetili su Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti te Strossmayerovu galeriju, otišli na izlet u Samobor, a bili su i na kazališnoj predstavi.

BUDIMPEŠTA – Učenice pečuške Hrvatske gimnazije Jasmina Bošnjak i Gordana Daskalov koje su sudjelovale zemaljskom natjecanju hrvatskih srednjoškolca dvojezičnih škola u organizaciji Instituta za istraživanje i unapređivanje nastave, 29. svibnja će u Budimpešti sudjelovati proglašenju rezultata. Učenice su osvojile drugo, odnosno treće mjesto.

Mješoviti zbor „Sloga” u Kukinju i Pečuhu

Kulturno-umjetničko društvo „Sloga” iz Hreljina ima 99 godina dugu tradiciju i 34 godine neprekidnog rada tijekom kojeg je ostvareno bezbroj nastupa, gostovanja... U svome stoljetnom postojanju društvo je prošlo kroz različite faze i oblike djelovanja, a bilo je i prekida u radu izazvanih političkim i gospodarskim razlozima, no želja za zbornim pjevanjem i ostalim oblicima kulturnog izričaja stalno je tinjala među Hreljanima. Danas društvo djeluje kroz tri sekcije: mješoviti pjevački zbor „Sloga”, žensku klapu „Hreljin” te sekciju za njegovanje narodnih običaja čakavskog narječja.

Mješoviti pjevački zbor „Sloga” ostvario je suradnju s mnogim kulturno-umjetničkim društvima, pijanistima i poznatim solistima iz svoje županije i šire, a redovito je sudjelovao na mnogim većim manifestacijama diljem Hrvatske te izvan granica Hrvatske: u Sloveniji, Makedoniji, Italiji, Češkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Njemačkoj te devet puta u Poljskoj. Zapažene nastupe ostvario je u uspješnoj međunarodnoj kulturnoj suradnji kao što su: nastupi na glazbenoj akademiji „Fredricha Chopina” u Varšavi i na svjetskom festivalu zbornoga pjevanja u Gdanjsku te nekoliko božićnih koncerata održanih u okolici grada Münchena 1992. godine. Tu su i koncerti u gradu Pelhrimovu u Češkoj gdje je publika oduševljeno prihvatila skladbe hrvatskih skladatelja, te u Krakovu i Mšanama. Svim članovima zbora ostat će u nezaboravnom sjećanju i lanjsko sudjelovanje na Međunarodnom festivalu zborova u gradu Senici koje je bilo popraćeno dobrim kritikama u slovačkim novinama.

Ovaj zbor od 1987. godine vodi profesor Darko Čargonja. Pod njegovim je vodstvom

Marija Kalai s generalnom konzulicom Ljiljanom Pancirov i trećom konzulicom Katjom Bakijom te svojom rođakinjom koja pjeva u Mješovitom zboru „Sloga”

ostvareno mnogo nastupa za pamćenje, od kojih svakako treba izdvojiti koncerte na Hreljinu i Trsatu kojima je obilježeno 20 godina uspješnoga zajedničkog umjetničkog rada mješovitoga pjevačkog zbora „Sloga” i maestra Darka Čargonje. Članovi zbora oduševili su svojim nastupom 1. svibnja sve nazočne u kukinjskom domu kulture, a druženje s Kukinjanima nastavilo se do kasnih sati. Zbor je sutradan imao još jedan nezaboravan nastup, koncert crkvenih pjesama u pečuškoj kervarškoj crkvi. Ovi simpatični ljudi, s kojima je tri dana bila i umirovljena učiteljica Marija Kalai (jer je jedna od članica zbora njezina rođakinja Marica), oduševili su sve nas koji smo imali priliku slušati ih. Ako pjesma znači tko pjeva zlo ne misli, onda Hreljani s pjesmom šire upravo spomenutu poslovicu. Koncertima su pribivale i generalna konzulica Ljiljana Pancirov te treća konzulica Katja Bakija.

GARA – Prva pričest. Na nedjeljnoj misi koju je 22. svibnja služio garski župnik, velečasni József Reusz, tronacionalna (mađarska, bunjevačkohrvatska i njemačka) župna zajednica u Gari priredila je svečanu prvu pričest. Među dvanaest prvopričesnika bilo je i dvoje učenika koji pohađaju predmetnu nastavu hrvatskoga jezika.

Foto: Smilja Zegnal Faragó

Maturalac 2009

Ostvarenje ovogodišnjega maturalnog putovanja dugo je bilo pod upitnikom budući da nam je dva tjedna prije putovanja stiglo pismo Matice iseljenika sa za nas tužnom viješću prema kojoj od ove godine Matica više nije u mogućnosti materijalno potpomagati naš izlet. No zahvaljujući našem ravnatelju koji je uspio nabaviti potrebna novčana sredstva, 14. travnja 2009. godine ujutro u 8 sati ipak smo krenuli na taj naš zadnji zajednički izlet.

Prije polaska smo dobili Inine majice koje smo cijelo vrijeme nosili i u kojima smo se često i slikali, šireći time dobar glas našega generalnog sponzora.

Prva postaja našega maturalca bio je Nacionalni park Risnjak, jedan od ukupno osam nacionalnih parkova u Hrvatskoj koji je bio prekrasan, pun visokih jela, a nađu se tu i medvjedi, lisice, lasice, srne, jeleni, pa i vukovi, jednako kao i ris, po kojemu je planina i dobila ime. Kroz park nas je proveo djelatnik nacionalnog parka koji nam je otkrio mnoge tajne tih planina, flore i faune u njima. Doznali smo naprimjer da stabla koja smo mi odredili kao borove, čak i ne spadaju u porodicu borova, nego su to jele, a ona koja kitimo za Božić također nisu borovi, već smreke. Zbog iznenadnog pljaska morali smo ubrzati obilazak Risnjaka, pa smo na vrijeme stigli na naš smještaj u Rijeku. Učenički dom Podmurvice u kojem smo bili smješteni cijelo vrijeme izleta, bio je ugodan, bilo je dovoljno mjesta za svakoga jer smo u to vrijeme mi bili jedini stanovnici doma.

Nakon prve neprospavane noći krenuli smo na cjelodnevni izlet pod imenom Istra-tour. Prvo mjesto našega zaustavljanja bilo je Višnjan. Ondje smo posjetili zvjezdarnicu i poslušali zanimljivo predavanje o svemiru i planetima, te problematici možebitnog sudara asteroida sa Zemljom. Potom smo posjetili jamu Baredine, uza stručno vodstvo arheologa. Naučili smo nove stvari o špiljama i vidjeli čovječju ribicu. Popodne smo otputovali u Poreč, razgledali smo staru gradsku jezgru s Eufrazijevom bazilikom koja se nalazi na popisu UNESCO-ve svjetske baštine. U Limscome kanalu smo pogledali uzgajalište dagnji i malo se odmorili.

Zatim smo u Rovinju posjetili baziliku Sv. Eufemije i, umorni, ali zadovoljni, vratili smo se u dom gdje smo nakon večere nastavili se družiti, kartati, igrati stolni tenis. Trećega dana smo krenuli u obilazak otoka Krka. Tamo smo se prvo zaustavili u samome gradu Krku, posjetili njegove zidine. Zatim smo brodićem nastavili do obližnjeg otočića Košljuna gdje nas je kroz franjevački samostan proveo mladi franjevac. U njihovu Etnološkom muzeju vidjeli smo najmanju knjigu na svijetu, dvoglavo janje i još druge zanimljivosti. Po povratku s Košljuna smo posjetili dugu plažu u Baškoj gdje su se oni hrabriji momci iz razreda i okupali u 15 stupnjeva hladnoj vodi. Na povratku prema Rijeci zaustavili smo se u Jurandvoru kod crkvice Sv. Lucije da vidimo mjesto na kojem je početkom 12. stoljeća nađena Baščanska ploča.

Četvrtoga dana smo opet krenuli u smjeru Istre, ali ovaj put smo posjetili Pulu i u njoj amfiteatar iz rimskoga doba. Izvan grada smo posjetili i pulski Akvarij u kojem smo mnoge morske životinje mogli uzeti u ruke. Popodne smo brodom prešli na Brijunsko otočje. Brijuni su također jedan od nacionalnih parkova u Hrvatskoj, nekada vlasništvo predsjednika države Josipa Broza Tita. Na cijelom izletu većini učenika taj otok najviše se sviđao. Na njemu je bilo stanovništva već i u rimsko doba, a još i danas «živi» i rodi ovdje maslina stara 1600 godina. Turističkim vlakom smo obišli cijeli otok (onaj dio koji je otvoren za posjetitelje) i vidjeli kako na slobodnom žive zečevi, jeleni, srne, a u safari-parku zebre, divokoze, gazele, antilope, nojevi te dva slona koje je još Tito dobio u poklon od Indire Gandhi. U dva muzeja mogli smo vidjeti mnoge preparirane životinje koje su ulovljene na otoku, jednako tako i izložbu fotografija na kojima se vidi kako je predsjednik Tito ugostio na otoku mnoge reprezentativne ličnosti svjetskog jet-seta, poznate političare, umjetnike, glumce i sl., između ostaloga i Miroslava Krležu. Za dečke je najveći doživljaj bio vidjeti i Predsjednikov auto koji je onovremeno dobio od američkog predsjednika!

Zadnjega dana krenuli smo prema kući, ali i za taj dan smo imali još planirani program. Prva naša postaja bila je u Senju. Tamo smo pogledali tvrđavu Nehaj, simbol protuturske obrane iz srednjeg vijeka. Kustos

muzeja nam je govorio o povijesti grada i tvrđave. Zanimljivost je da je riječ Nehaj turskoga podrijetla i znači ne mariti, ne brinuti. Ta tvrđava postoji već 450 godina. Pogledali smo staru odjeću, oružje, slike i kipove.

Nastavili smo put Rakovice gdje smo pogledali Baraćevu špilju, jednu od najkasnije otkrivenih hrvatskih špilja. Potom smo putovali dalje prema Slunju, i zaustavili smo se u Rastokama. Vodič, vlasnica restorana Mirjana, nam je ispričala sve o znamenitosti toga kraja. Divili smo se prekrasnim vodopadima rijeke Slunčice za koje kažu da su Plitvice u malome. Ovdje smo se također lijepo proveli, čak smo i zaplesali kolo zajedno s folklorošima na otvorenom trgu sela jer se tu baš održavalo Europsko prvenstvo u raftingu, pa je selo bilo živo i veselo.

Za pet dana vidjeli smo tolike ljepote matične nam domovine da ih je i nabrojiti mnogo u jednome danu. Vratili smo se kući puni doživljaja i prekrasnih uspomena koje ćemo svi dugo pamtit jer su u nama ostavili neizbrisiv trag. Svima poručujemo neka posjete barem dio ove ljepote, ako im se pruži za to prilika, jer se ta ljepota jednostavno mora vidjeti!

Petar Šoltes, Ahmed Hankić
Jasmina Bošnjak
Dávid Kapitány, Aleksandra Gašpar –
maturanti Hrvatske gimnazije
Miroslava Krležu

Susret crkvenih zborova

Kačmarska Hrvatska manjinska samouprava priređuje 12. Susret hrvatskih crkvenih zborova koji će se, kao što je uobičajeno, održati na drugi dan Duhova, u ponedjeljak, 1. lipnja ove godine. Program počinje u 15 sati misnim slavljem na hrvatskom jeziku koje će suslužiti velečasni Franjo Ivanković, župnik vojvođanskog Tavankuta, i velečasni Stipan Janošić, kačmarski i mađarski župnik. Nakon mise slijedi posvećenje ploče u spomen Lazaru Mesarošu, nekadašnjem ministru obrane, koji je bunjevačkoga podrijetla. Na susretu zborova u 16 sati ove godine sudjeluju crkveni pjevački zborovi iz Aljmaša, Baje, Dušnoka i Kačmara, a program završava druženjem domaćina i gostiju.

Program Rackih Duhova

Tradicionalna priredba «Racki Duhovi» u Dušniku i ove će se godine održati dan uoči blagdana i na prvi dan Duhova. Dvodnevna manifestacija, čiji je suorganizator od samih početaka i Hrvatska manjinska samouprava, održat će se u subotu i nedjelju, 30. i 31. svibnja u parku na Bari. Program u subotu počinje u župnoj crkvi misnim slavljem u 17 sati, a nakon svečanog otvorenja u 18 sati slijedi prigodni kulturni program u kojem će nastupiti i hrvatski izvođači. Osim drugih nastupit će KUD Ladislava Matuška iz Kulinja s baranjskim hrvatskim plesovima, te KUD «Vođinci» iz Hrvatske, a u 21.30 pop-sastav «Zabavna industrija», koji je utemeljen 2008. u budimpeštanskom HOŠIG-u, izvodi hrvatske zabavne uspješnice. U nedjelju od 9 sati program, već po običaju, nastavlja se raznim zabavnim programima za djecu i gastronomskim natjecanjem. Od 14.30 priređuje se već tradicionalni izbor duhovske kraljice i kralja, a od 17 sati slijedi prigodni kulturni program u kojem uz druge nastupaju: gostujući KUD «Vođinci» iz Hrvatske, te domaće skupine: KUD «Remenica», TS «Danubia», Pjevački zbor «Biser». Od 19 do 20 sati plesačnica uz Orkestar «Vizin» iz Pečuha koji će od 22 sata sa sastavom Koktel svirati na balu do zore. Posebna gošća večeri od 21 do 22 sata bit će popularna mađarska pop-pjevačica Éva Csepregi. Opširnije o programu na internetskoj stranici www.dusnok.hu.

Hodočašće bačkih Hrvata u prapostojbinu

Pošto je lani u povodu obilježavanja 320. obljetnice doselidbe na ove prostore, skupina bunjevačkih Hrvata u glavnoj organizaciji Hrvatske samouprave grada Kečkemeta boravila u Bosni i Hercegovini, na izvoru Bune, u Blagaju i Međugorju, bački Hrvati od 4. do 7. lipnja ove godine ponovno organiziraju hodočašće u prapostojbinu koje će se ostvariti uz materijalnu potporu Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Središnja će se priredba održati 6. lipnja kada će na župnoj crkvi u Blagaju postaviti spomen-ploču u znak sjećanja na pradomovinu.

„Prošle godine kada smo obilježili 320. obljetnicu doselidbe Bunjevaca u današnje krajeve Bačke, posjetili smo Blagaj i izvor Bune, tražeći spomen-ploču u znak sjećanja na onaj daleki i mučni put koji su naši pradjedovi prešli tražeći mogućnost opstanka i blagostanja za svoje najbliže. Zahvaljujući franjevcima, koje naš narod i danas visoko poštuje, stigli su na plodne njeve Bačke, gdje su se uspjeli održati više od tri stoljeća” – ističe predsjednica Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj i dodaje: – Odlučili smo ostaviti trag budućim pokoljenjima da se ni nakon više od tri stoljeća ne zaboravi kako su naši preci predvođeni franjevcima uspjeli posijati duh zajedništva koji nas i dan-danas drži i čuva.”

Kako nas je o pripremama obavijestila Angela Šokac Marković, skupina bačkih Hrvata, s domalo sto hodočasnika iz Kečkemeta, Baje, Gare, Čavolja, Aljmaša, Dušnoka, ali i iz Budimpešte i Tukulje, organizirani u dva autobusa koji polaze iz Kečkemeta i Dušnoka, u subotu, 6. lipnja, sudjelovat će svečanom postavljanju i posvećenju spomen-ploče u znak sjećanja na pradomovinu naših predaka. U okviru trodnevne duhovne pripreve povodom svetkovine Presvetoga Trojstva, zaštitnika istoimene župe, kako je dojavio župnik don Ivan Šutalo, ploča će biti postav-

ljena u staru župnu crkvu u Blagaju ili u novu na Buni (unutar ili vani) s ovim natpisom:

Bure povijesti davno su nas udaljile od izvora Bune, od kršne Hercegovine, pradomovine naših predaka – s dalekih ravnica Bačke vraćajući se korijenima, u znak sjećanja Hrvati-Bunjevci iz Mađarske.

Ploču će izraditi, isklesati majstor iz Gruda, a ona je dar Ivana Bandića, Veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti, a kako je naglašeno, to je njegov osobni dar.

Spomenutog dana služit će se sveta misa i propovijed u 19 sati, uz prisjećanje na povijest bunjevačkih Hrvata i pozdravljanje hodočasnika iz Mađarske, nakon čega će uslijediti otkrivanje spomen-ploče – vezano za župnu svetkovinu – zatim smotra folklornih skupina, na kojoj će središnje mjesto dobiti folklorna skupina Cerna iz Slavonije. Mogućnost nastupa dobit će i bački Hrvati iz Mađarske, a u kulturnom programu sudjelovat će članovi pjevačkoga zbora iz Dušnoka u pratnji nekoliko tamburaša, a zatim slijedi zajednička zakuska i druženje.

Osim središnje svečanosti u Blagaju, predviđa se hodočašće u Međugorje, te obilazak Mostara, Sarajeva, posjet franjevačkim samostanima u Humcu i Širokom Brijegu, i odlazak na obalu hrvatskog Jadrana.

S. B.

BAJA – Antunovska veselica. U suorganizaciji Općeprosvjelnoga središta na Dolnjaku, Muzeja Istvána Türra i županijskoga Narodnosnog doma u subotu, 6. lipnja, u povodu blagdana Svetog Antuna, u Baji se priređuje Antunovska narodnosna veselica. Program počinje u 10 sati misnim slavljem koje će u župnoj crkvi Svetog Antuna Padovanskog služiti župnik Mathias Schindler. U 11 sati u županijskome Narodnosnom domu otvara se izložba narodnosnih likovnih umjetnika, nakon čega će se održati znanstveni skup na temu „Naslijeđe Svetog Antuna Padovanskog”. Od 11 do 17 sati u Općeprosvjelnome središtu na Dolnjaku priređuju se razna zabavna zanimanja i programi. U 17 sati slijedi prigodni kulturni program narodnosnih skupina u kojem uz druge sudjeluju KUD „Bunjevačka zlatna grana” i Orkestar „Čabar” iz Baje, koji će od 19 do 22 sata zabavljati okupljene na plesnoj zabavi. Glavni je pokrovitelj priredbe bajski gradonačelnik dr. Zoltán Révfy, a pokrovitelj dogradonačelnik Lajos Búcsú.

SANTOVO – Skupina od četrdesetak učenika i nastavnika Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma iz Santova u petak 29. svibnja, gostuje u prijateljskom naselju povodom Dana Osnovne škole Petrijevcu. Tijekom dana bit će upriličen rukometni susret prijateljskih škola, a folklorna skupina santovačke škole nastupit će i u prigodnome kulturnom programu u povodu obilježavanja Dana škole. U lipnju se očekuje uzvratni susret petrijevačkog Općinskog vijeća.

SALANTA – U organizaciji Hrvatske samouprave, 31. svibnja u salantskom domu kulture s početkom u 19 sati priređuje se Hrvatska večer. Gosti su: Pjevački zbor „Korijeni” iz Martinaca, Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja i KUD Marica iz Salante. Nakon programa slijedi bal uz „Podravkinu” svirku. Program se ostvaruje potpomaganjem Hrvatske samouprave Baranjske županije te Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine.

Izlet na salaš „Katica”

Za vrijeme pismene mature, 4. svibnja 2009. g., naš je razred (4. razred Osnovne škole „M. Krleža”) otputovao u selo Patca, pokraj Kapošvara, na salaš „Katica”.

Krenuli smo ujutro u pola 8 ispred škole. Putovali smo autobusom. Prvo smo stali kod sultanovog spomenika nedaleko od Sigeta (Szigetvár). Slikali smo se, igrali vije i potom

krenuli dalje. Nakon sat vremena stigli smo na salaš. Prvo smo pospremali stvari, a potom su nam sve pokazali, a i mi smo sve pogledali: životinje, igralište, valjalište, igraonicu, tvrđavu itd. Neznatno nam je počeo program „u stopama srednjovjekovnih vitezova” kod tvrđave.

Jedan redovnik nam je pričao o vitezo-

MALA STRANICA

Izradila: Dijana Kovachi
iz Fécshaza

vima i o njihovim oružjima. Mogli smo sve isprobati i obući. Pucali smo lukom, mačevali se i bacali koplje. Nakon tog programa bili smo ručati, pa smo se igrali i u igraonici. Popodne oko 2 sata počeo nam je program „šomoški bečari”. Ovdje nas je bečar Pétör uveo u podrobnosti bečarskog života. Trebali smo izravnati potkovo, jednim udarcem prepoloviti jabuku, lupati orahe, vježbali smo udarce bičem, te kupili gumbove s majicama i hlačama. Na kraju toga programa otpjevali smo bečarsku himnu i dobili diplomu. Kao pravi bečari otišli smo i jahati. Jahali smo otprilike sat vremena, a u međuvremenu smo jeli i sladoled, gladili ostale životinje, te se igrali na igralištu.

Kao završni dio dana bili smo musti kravu koja se zvala Rózsika. Naravno, probali smo i toplo mlijeko. Nakon toga, oprostivši se od salaša (i u nadi da ćemo se još vratiti), krenuli smo kući. U Pečuh smo stigli negdje oko 8 sati navečer.

Da smo se dobro osjećali, odaju i slike koje smo napravili na izletu.

Učenici 4. razreda osnovne škole

Učenici osmog razreda petrovošelske osnovne škole učili su o novinama i o tome što je „novinarska rasa”. Dobili su zadaću da napišu neki članak za novine, pa su Hrvatskom glasniku i poslali svoje uratke.

Kokoš snijela jaja od tri kile

Živjela je jedna majka koja je bila ponosna na svoje kokoši. Jednog je jutra izišla u kokošinjac pa je vidjela da je kokoš snijela jaje od tri kile.

Pozvala je rođake i u 11 tava spekla je jaje.

Svi su se dobro najeli. Sutradan je susjed opazio da je starica u Tescoju kupila nojevo jaje i stavila u svoju torbu. Susjed je pratio staricu i vidio je da je ona doma stavila veliko jaje u kokošinjac...

Ubijen medvjed od devet tona

U Gradišću broj medvjeda narastao je tako da su se ljudi bojali izaći na ulicu. Naime medvjedi uđu i u sela – već je više ljudi umrlo. Lovci su odlučili da će smanjiti broj medvjeda. Za jedan dan ubili su umalo 15 tisuća medvjeda. Rekli su da će ubijati medvjede dok seljaci ne budu u sigurnosti. Najveća se senzacija dogodila jučer: ubili su medvjeda od devet tona, i to s udaljenosti od 115 metara.

Liječnik oživio mumiju iz 3. stoljeća prije Krista

Nedavno su arheolozi otkrili grob iz 3. stoljeća prije Krista. Izložili su pronađene stvari, nakite i mumije u jednome muzeju. Dr. House, poznati liječnik, jako voli ovakve izložbe, zato je odlučio da će i ovu pogledati. Kako šeta među mumijama, spazi da jedna od njih živi. Brzo pozove pomoć i već počne oživljavati umalo 2300-godišnju mumiju. Pokus je bio uspješan. „osoba” je zdrava i šeta ulicama. Dr. House je dobio Nobelovu nagradu.

Posjet Hercegovcu

Učenici i djelatnici martinačke osnovne škole 8. svibnja bili su u posjetu svojim prijateljima u osnovnoj školi u Hercegovcu. Skupa su posjetili grad Zagreb, upoznali staru gradsku jezgru, znamenitosti glavnoga grada Republike Hrvatske te pogledali predstavu u kazalištu Mala scena.

Vrativši se u Hercegovac, u kasnim poslijepodnevima sudjelovali su programu kulturne večeri nakon čega je slijedio disk i povratak u Martince.

HÉVÍZ, ČAZMA – Sukladno dogovoru otprije mjesec dana u Hévízu, kada je izaslanstvo Bjelovarsko-bilogorske županije i grada Čazme posjetilo taj mađarski grad, 4. svibnja potpisan je Sporazum o prijateljstvu između Hévíza i Čazme. Na svečanom potpisivanju bio je nazočan načelnik grada Čazme Dinko Pirak, te Hévíza Árpád Vertes i župan Bjelovarsko-bilogorske županije Miroslav Čačija. Grad Čazma želi iskoristiti mađarska iskustva za razvijanje svojih turističkih potencijala, a na temelju sporazuma ta dva grada produbit će suradnju svojih građana, udruga, ustanova i gradskih uprava na području kulture, športa, turizma i svih drugih područja društvenih i gospodarskih djelatnosti. Prigodom potpisivanja mađarsko izaslanstvo, u kojem je bio i predsjednik kapošvarske Hrvatske manjinske samouprave Tibor Čuč, upoznao se sa znamenitostima grada Čazme te posjetilo obiteljsko gospodarstvo Salaj.

HRVATSKI ŽIDAN

– Direktorski tanač Obrazovne ustanove mikroregionalnoga višestranoga udruženja grada Kisega pred kratkim je donesao odluku u svezi s naticanjem za mjesto ravnatelja židanske škole.

Kako smo o tom pisali, ljetos ističe mandat sadašnje školske peljačice Kate Bánó, ka je mnogo ljet stala na čelu ove ustanove, i na nje mjesto dvime su nutradale naticanje. Rodjena Židanka Marija Sabo od 1. augustuša je imenovana za direktoricu mjesne škole, ka je kroz 24 ljeta onde zaposlena. Najprvo je stekla diplomu povijesti i knjižničarstva na sambotelskoj Visokoj školi, potom je pak 2002. ljeta dobila diplomu na izvanrednom studiju iz hrvatskoga jezika i književnosti. Tri ljeti kasnije joj je dodiljen službeni dokument za peljačicu prosvjetne ustanove i nedavno je diplomirala za socijalnu djelatnicu na sambotelskoj Zdravstvenoj visokoj školi. Po riči nove ravnateljice, od septembra i nadalje će ona podučavati hrvatski jezik, i u vlašćoj ustanovi i u Kisegu. Iako od novoga školskoga ljeta samo tri školari budu pohađjali prvi razred, ona će se sa svimi mogućimi sredstvi boriti da se zadrži mala škola. Uza to po ljeti djelatnike čeka još jedna velika zadaća, jer će se škola odseliti u drugu, manju zgradu ka će u jesen primiti kih 30 mališanov.

Obilježena 35. obljetnica KUD-a „Mohač“

Dvije samostalne folklorne večeri i ministarska pohvala

Već po običaju s dva samostalna programa, posebno za rodbinu i prijatelje s jedne, odnosno za ljubitelje folklora i uzvanike s druge strane, KUD „Mohač“ 22. i 23. svibnja proslavio je 35. obljetnicu svoga postojanja. Kako nam reče voditelj društva Stipan Filaković, budući da je KUD „Mohač“ utemeljen u listopadu 1973, obilježavanje jubileja trebalo je biti lani u listopadu, ali je iz tehničkih razloga odgođeno za sada, i to oba dana u velikoj kinodvorani Kossuthova doma, s istim tronacionalnim sadržajem, najviše s hrvatskim, ali i njemačkim i mađarskim koreografijama, a u programu je nastupilo svih pet dobnih skupina s ukupno domalo dvjesto plesača. Od onih najmlađih sa samo šest godina do najstarijih članova izvorne skupine, s osnivačkim članovima iznad četrdeset godina. Zadivljujuće je bilo vidjeti djecu, mlade, ali i starije s iznimnim plesnim umijećem, ali i cijele obitelji, djecu i roditelje kako zajedno plešu na pozornici.

Iako velika dvorana nije bila ispunjena, dvosatni je program publika nagrađivala

velikom pljeskom. Za svoj rad u povodu 35. obljetnice postojanja, KUD „Mohač“ dobio je ministarsku pohvalu Istvána Hillera, koju je u uručio umjetnički voditelj Državnoga narodnog ansambla Gábor Mihályi. On je tom prigodom zahvalio na šarolikom, tronacionalnom programu, odavši priznanje plesnom umijeću. Od hrvatskih koreografija koje su prikazane tek da spomenemo one najuspješnije, a to su Veseo i tužan Semartin, Santovački plesovi u izvornoj šokačkoj nošnji i splet bunjevačkih plesova iz Bačke. Plesači su nastupili u pratnji trinaestočlanog orkestra u kojem u posljednje vrijeme redovito svira i jedan gajdaš.

Nakon drugog programa, u subotu, 23. svibnja u 19 sati, u prostorijama Umjetničke škole Lajosa Schneidera, nekadašnjeg Doma kulture Béle Bartóka, održan je Šokački bal za sve bivše i sadašnje članove, te simpatizere i ljubitelje folklora. Za dobro raspoloženje pobrinuo se Orkestar Juice pod vodstvom Blaška Bošnjaka i Petra Polića.

S. B.

BUDIMPEŠTA – Zastupnici budimpeštanske Hrvatske samouprave i ove godine priređuju prijam za najbolje HOŠIG-ove učenike, odnosno za učenike koji su postigli izvanredno dobre rezultate na raznim natjecanjima (OKTV, OÁTV, športska, likovna natjecanja, natjecanje u pjevanju, natjecanje u kazivanju proze i poezije na hrvatskom jeziku). Prijam će biti održan 28. svibnja s početkom u 15 sati, u restoranu Pasta Dost (Budimpešta, Rákóczieva u. 57/A). Organizatori očekuju četrdesetak učenika i 20 nastavnika.

BUDIMPEŠTA – KUD „Ivan Goran Kovačić“ domaćin je i organizator, u suradnji s Turističkom zajednicom Općine Velika, 19. međunarodne smotre folklora „Čuvajmo običaje zavičaja 2009“ koja će se prirediti 31. svibnja. To je ne samo naziv veličke smotre folklora nego prije svega poruka: topla poruka svakom zavičajnom krugu Lijepa Naše i poziv upućen svima onima koji znaju i osjećaju izvornu baštinu i pučku tradiciju svoga zavičaja. Već tradicionalno, gosti smotre jesu KUD-ovi iz svih dijelova Hrvatske, od Konavala i Čilipa, preko Praga, Istre i Turnja do istoka Slavonije, te iz Tavankuta (Srbija), Klokočića (Rumunjska), Stolca, Knežpolja, Usore (BiH), a jednako tako i Izvorna folklorna skupina iz Budimpešte.

Petriba se ne da

Iako je Petriba najmanje hrvatsko selo u Pomurju i dugi niz godina nije bilo cestovno povezana s drugim hrvatskim naseljima, ipak ima žitelja koji nisu zaboravili svoj materinski jezik i njeguju svoje kulturno nasljeđe. U naselju već od 1975. g. ne djeluje ni osnovna škola, a lani je zatvoren i dječji vrtić, stoga među mladima gotovo nema nikoga tko bi govorio hrvatski jezik, no od jeseni oni koji se upišu u susjednu bečehelsku školu (koju pohađaju i Petripčani) imaju mogućnosti da ga uče. Nositelj je hrvatske kulture pjevački zbor, koji se nakon višegodišnje stanke opet sastao i sada redovito proba, odlazi na nastupe, planira i to da registrira svoje kulturno društvo koje će raditi na tome da dalje čuva hrvatske pjesme i običaje. Članovi zbora sretni su što će se i u njihovu naselju održavati misa na hrvatskome jeziku, pa već vježbaju crkvene pjesme.

Nakon reformi u devedesetim godinama utemeljio se pjevački zbor na poticaj načelnika Jože Kranica, koji je i sada načelnik i član pjevačkoga zbora, no početnički je polet splasnulo, i zbor se raspao, ali kada su se povezali s naseljem Ivanovcem u Hrvatskoj, s kojim su i potpisali sporazum o međusobnoj suradnji, mještani su ponovno počeli razmišljati o njegovu osnivanju.

– S Ivanovcem surađujemo od 1998. g., njihovo kulturno društvo «Katruže» više puta je nastupalo na našim priredbama, nastupali su sa zborom, tamburaškim orkestrom i šaljivom scenskom igrom. Mislim da je njihov nastup dobro utjecao na naše žitelje s hrvatskim korijenom, ponovno se probudio u njima nacionalni osjećaj, shvatili su ljepotu naše kulture, važnost znanja jezika. Ja također rado pjevam, član sam zbora, kao i moja supruga. Što može, samouprava pomaže zboru skupa s manjinskom samoupravom. Bilo kada nešto uredba za priredbu ili treba osigurati prijevoz za nastup, samouprava je na raspolaganju, a ujedno je i ponosna na svoj zbor i nada se da će on i nadalje opstati – kazao je načelnik Jože Kranic na probi zbora u Petribi.

Druga je motivacija bila da je programe trebalo uzvratiti prijateljskom naselju Ivanovcu, i tako su se složili bivši i novi pjevači da se okupe i zajedno probaju. U tim su im nastojanjima pomogli i Jože Đuric, predsjednik KUD-a Sumarton, i Marija Vargović, predsjednica Odbora za kulturu i vjerska pitanja HDS-a. Zbor je sve omiljeniji u Pomurju i Međimurju. Pri nastupu vrlo lijepo ozvučje

daje podjednaki broj muških i ženskih glasova. Mješoviti pjevački zbor ima osamnaest čvrstih članova, voditeljica zbora je Ana Jakopanec, a pjesme podučava Marija Tihanji. Gđa Tihanji već odavno pjeva na raznim priredbama, poznata je po lijepome glasu i po znanju mnogih pjesama. Ona je pjesme naučila od svoje mame i uvijek su ih skupa pjevale dok su što radile. Na njezino bogatstvo pjesama oslanja se zbor i od nje su naučili već mnoge hrvatske pjesme.

Svakoga veseli što među članovima zbora ima i nekoliko mladih. Kinga Kramarić, šesnaestogodišnja je učenica Trgovačke srednje škole u Kaniži, a ipak rado pohađa probe. Njezin tata pjeva u zboru i ona je od njega dobila volju. Voli slušati i hrvatsku glazbu i želi naučiti hrvatski. Dok je trajao tečaj, ona ga je pohađala, ali je, nažalost, ukinut. Nada se da će ga iduće godine Hrvatska manjinska samouprava opet pokrenuti. Članovi zbora veseli su i društveni ljudi, raduju se svojim uspjesima i sve češćim nastupima. Žele imati i izvornu narodnu nošnju, pa su zaprosili pomoć od Hrvatske manjinske samouprave, koja se natjecala za potporu. Mjesna samouprava planira i obnovu doma kulture izvana, kako bi sve kulturne priredbe imale dostojno mjesto.

Po svemu sudeći, pjevački će zbor imati izgleda da još dugo pjeva i gaji našu kulturu, jer s raznih strana može očekivati pomoć, samo njegovi članovi trebaju voljeti pjesmu i druženje, a mislim da u tome neće biti problema.

Beta

MOHAČ – Ribičko natjecanje. U organizaciji Šokačke čitaonice u Mohaču, i ove je godine priređeno natjecanje ribiča, jedanaesti put zaredom pojedinačno, a četvrti put zaredom ekipno nadmetanje, koje je upriličeno na ribičkom jezeru u Maroku (Erdősmárok). Od jutro 7 do 11.30 sati istodobno se odvijalo ekipno (s pet članova) i pojedinačno natjecanje – za djecu i odrasle. Putujući kup ostaje godinu dana u vitrinama pobjedničke ekipe. Nakon završetka natjecanja u Šokačkoj čitaonici proglašeni su rezultati, te je priređena zajednička večera. Za dobro raspoloženje pobrinuo se TS «Šokadija». Budući da je i ove godine ribičko natjecanje u potpunosti uspjelo, dogovoreno je da se tradicija nastavi i iduće godine.

Na ovogodišnjem natjecanju sudjelovalo je sveukupno pet petočlanih ekipa, a prema ostvarenom ulovu, 1. mjesto osvojila je ekipa Šokačke čitaonice (u sastavu Schum, Parčetić, Bárdos, Gulyás, Heil) s 3032; 2. mjesto Skupina strojara iz Mohača (Jónás, Baranyai, Várda, Gabor Parčetić, Svačina) s 2542; a 3. mjesto ekipa gostiju iz Duboševice (Vinojčić, Jakšić, Benić, Periškić, Grgić) s 1538 bodova. Četvrta je bila ekipa Ribičke trgovine Blinker (Kešić, Živković, Prókai, Kaczor, Sidonja) s 1391 bodom, i peta Hrvatska manjinska samouprava sela Vršende (s pet Balatinaca) bez bodova.

U pojedinačnom natjecanju 1. je bio János Schum (22,58 kg, 10 komada) s 2358 bodova, 2. Robin Jónás (14,73 kg, 6 komada) s 1533 boda i 3. Jakov Vinojčić (12,58 kg 3 komada) s 1288 bodova.

Kod djece 1. mjesto osvojio je Damir Bubreg (3,22 kg, 14 komada) s 462 boda, 2. Kristijan Maroša (2,44 kg, 9 komada) s 334 boda, a 3. Mate Balatinac (1,4 kg, 6 komada) s 200 bodova.

Poziv za dostavljanje prijedloga

Sukladno Pravilniku za dodjelu odličja Hrvatske državne samouprave, pozivamo članove i odbore Skupštine, područne hrvatske samouprave, hrvatske manjinske samouprave, hrvatske udruge, hrvatske ustanove da dostave svoje prijedloge za dodjelu odličja. Prijedloge možete dostaviti u ovim kategorijama:

Za istaknutu djelatnost na području hrvatskog odgoja i obrazovanja u Mađarskoj

Za istaknutu djelatnost na području hrvatske kulture u Mađarskoj

Za hrvatsku mladež u Mađarskoj

Za istaknutu djelatnost na području hrvatskoga društveno-političkog života u Mađarskoj.

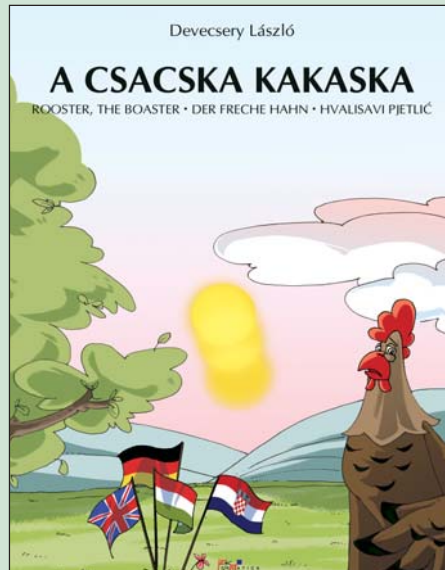
Odličje se dodjeljuje za priznanje djelatnosti osobama, kolektivu, udrugama i ustanovama koje su se svojim radom, djelatnošću posebno istaknule na polju jačanja hrvatske nacionalne svijesti, pridonijele razvoju hrvatskoga jezika i kulture, za koje se vežu istaknute osobne i kolektivne zasluge. Jedan predlagatelj ima pravo predložiti samo jednoga kandidata. Prijedlog za odličje predaje se na obrascu koji možete naći na web-stranici: www.horvatok.hu.

Prijedlog za dodjelu odličja treba stići na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Bíró L. u. 24, e-mail: hramouprava@chello.hu) najkasnije do 15. lipnja 2009. godine.

PEČUH – Učenici pečuške hrvatske škole sudjelovali su međunarodnom projektu naziva „Drava od izvora do ušća”. Sakupljanje podataka, prikaz teme na umjetnički način i posjet Dravi bio je dio izrade spomenutoga projekta. Skupljeni materijal i iskustva djeca su uspješno prikazala putem računala u Osijeku.

KERESTUR – Ravnateljica Osnovne škole „Nikola Zrinski” u Keresturu Anica Kovač sazvala je voditelje pomurskih hrvatskih osnovnih škola te partnerskih škola iz Međimurja, kako bi usuglasili zamisli u svezi s pisanjem natječaja za europske fondove. Pogranične odgojno-obrazovne ustanove žele predati projekt za prekograničnu suradnju IPA programa Mađarska–Hrvatska, preko kojih se planiraju zajednički programi, razmjena učenika, susreti škola i drugi zajednički kulturni i obrazovni programi.

Predstavljanje najnovijega Croaticina izdanja

Četverojezično izdanje knjige dviju priča autora Lászla Devecserya Hvalisavi pjetlić (A csacska kakaska; Rooster, the boaster; Der freche Hahn) te Nezasitni Miško (Mohó Misi; Greedy Micky; Gieriger Michel) bit će predstavljeno na budimpeštanskom

Tjednu knjige 6. lipnja, u festivalskom šatoru bajki od 15 do 17 sati. Mjesto priredbe: Rádayeva ulica. Ista knjiga dan poslije, 7. lipnja, bit će predstavljena na samobelskome Glavnom trgu s početkom u 15 sati.

SANTOVO – Maturski sastanak. Naraštaj maturanata naše budimpeštanske gimnazije iz 1974. godine u subotu, 23. svibnja, u Santovu je održao sastanak u povodu 35. godišnjice mature (na slici). Sastanku se odazvalo 20 nekadašnjih maturanata, a okupljeni su se paljenjem svijeća prisjetili dvoje preminulih kolega, te svih profesora i učenika. Nakon okupljanja u Učeničkom domu i objeda kod ribnjaka na Bajskom kanalu, posjetili su dvorac na Karapandži te najveći čelični kip Blažene Djevice Marije na svijetu postavljen lani na santovačkoj Vodici. U predvečernjim satima održan je sat maturanata, a zatim je druženje nastavljeno zajedničkom večerom, uz pjesmu i ples u mjesnoj gostionici „Čajana”. Zanimljivo da je u tom naraštaju od ukupno 31-og maturanta, bilo čak osam iz Santova, a ukupno 18 iz Bačke (Baćino troje, Gara dvoje, Kaćmar petero i Santovo osmero), zatim Martinci troje, Budimpešta i Lovra po dvoje, Olas, Kukinji, Petriba, Kerestur, Pomaz i Beograd po jedan.

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac (zamj. gl. i od. urednika), tel.: 79/454-614, e-mail: balatinac.s.66@nicom.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tiho@croatica.hu, LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: santovo@net.hr ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-3000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 5200.– Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270